

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOCZY I WŁOSCIANSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od godz. 12 do 2 popołudniu

ADMINISTRACJA czynna od godziny 8 do 15

Konto w Banku „Społem” Oddz. w Warszawie Nr. 195 Konto w P. K. O. Nr. 1-980

ROBOTNIK CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ! Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

Redakcja i Administracja WARSZAWA Al. Jerozolimskie 121

TELEFONY: Redaktor Naczelny 8.83-01 Sekretarz Redakcji 8.83-02 Administracja Wydawnictwa 8.83-04 Kierownik Wydawnictwa 8.83-05 Zarząd Drukarni 8.83-06 Drukarnia 8.79-61

Amb. Gromyko proponuje na Radzie Bezpieczeństwa:

Sily zbrojne członków ONZ stacjonujące na obcych terytoriach winny być ujawnione

NOWY JORK (PAP). Na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa ONZ delegat radziecki Gromyko oświadczył: „W związku z prowadzeniem wojny przez Narody Zjednoczone przeciwko wspólnemu wrogowi wojska niektórych mocarstw — członków ONZ znalazły się na terytorium szeregu narodów również członków ONZ oraz pewnych krajów, które nie brały udziału w wojnie, celem wypędzenia napastników „osi” lub zapobieżenia inwazji ze strony wojsk „osi”.

W tym celu wyprzedzenia napastników „osi” lub zapobieżenia inwazji ze strony wojsk „osi”. Gdy zadania te zostały wykonane i wojna dobiegła kresu, niektóre wojska alianckie zostały wycofane z wymienionych terytoriów. Jednakże wojska alianckie wciąż jeszcze pozostają na terytorium szeregu członków ONZ i innych państw, nie licząc b. obszarów nieprzyjacielskich.

W tym celu wyprzedzenia napastników „osi” lub zapobieżenia inwazji ze strony wojsk „osi”. Gdy zadania te zostały wykonane i wojna dobiegła kresu, niektóre wojska alianckie zostały wycofane z wymienionych terytoriów. Jednakże wojska alianckie wciąż jeszcze pozostają na terytorium szeregu członków ONZ i innych państw, nie licząc b. obszarów nieprzyjacielskich.

W sprawie ordynacji wyborczej Posiedzenie Komisji Poselskiej

Dzisiaj o godzinie 10-ej przed południem odbędzie się w Belwedrze posiedzenie Komisji Poselskiej dla opracowania ordynacji wyborczej pod przewodnictwem tow. min. Mantla.

Ministrowie Wielkiej Czwórki osiągnęli porozumienie w sprawie procedury

PARYŻ (PAP). W nocy z czwartku na piątek podano do wiadomości dziennikarzy akredytowanych w Paryżu, że ministrowie spraw zagranicznych Wielkiej Czwórki po 4-to godzinnych rozmowach doszli do porozumienia w sprawie procedury, która usprawni załatwianie poprawek złożonych na obecnej Konferencji Pokojowej i w ten sposób przyspieszy jej prace.

na atmosfera zebrania czterech ministrów spraw zagranicznych była spokojna i rzeczowa.

NASTĘPNE POSIEDZENIE W PONIEDZIAŁEK

PARYŻ (PAP). Według informacji ze źródeł francuskich, następnym posiedzeniem Wielkiej Czwórki odbędzie się w poniedziałek.

Światowa opinia publiczna zainteresowana w jak najszybszym ustaleniu pokoju i utrzymaniu zbiorowego bezpieczeństwa obserwuje z oczywistym niepokojem sytuację powstałą w wyżej wymienionych krajach. Biorąc pod uwagę obowiązki Rady Bezpieczeństwa przewidziane w VII rozdziale Kart-y Narodów Zjednoczonych, Rada powinna być poinformowana gdzie na wyżej wspomnianych terytoriach stacjonują siły zbrojne narodów będących członkami ONZ i jakie są ich efektywność. Z polecenia rządu radzieckiego przedstawiam więc propozycję, ażeby Rada Bezpieczeństwa postanowiła wezwać Narody Zjednoczone do przedłożenia Radzie w przeciągu 2 tygodni następujących informacji:

Szwecja będzie przyjęta do ONZ Albania, Irlandia, Portugalia -- odrzucone

NOWY JORK (PAP). Na czwartkowym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa jedynie trzy zgłoszenia nowych członków ONZ, a mianowicie: Szwecji, Islandii i Afganistanu zostały uwiecznione powołaniem. Na rzecz tych kandydatów padły głosy 10 członków Rady Bezpieczeństwa.

padku przyjęcie tych państw okazało się nie możliwe wobec weta jednego z wielkich mocarstw. W Brytania i Stany Zjednoczone sprzeciwiły się przyjęciu Albanii i Mongolii, a Związek Radziecki założył veto przeciwko przyjęciu Irlandii, Transjordanii i Portugalii.

czy się ona z problemem mandatu palestyńskiego i byłoby rzeczą nierozumną w chwili obecnej komplikowanie tego trudnego problemu.

W ostatnich dniach SPB. rozpoczęło prace przy usuwaniu ruin, zburzonego Dworca Głównego.

Rozmowa o drogach prowadzących do socjalizmu

Nie bez powodu rejestrowaliśmy dokładnie i sumiennie to wszystko, co dotyczyło wizyty delegacji brytyjskiej Partii Pracy w Związku Radzieckim. Do wizyty tej bowiem przywiązywaliśmy i przywiązujemy wielką wagę. Osobiste zetknięcie się przywódców największej dziś partii socjalistycznej z przywódcami Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej może mieć i dla ruchu robotniczego w ogóle w skali międzynarodowej i dla sytuacji międzynarodowej bardzo wielkie znaczenie.

Na odcinkach poszczególnych krajów przeszkody wewnętrzne dla istnienia jednolitego frontu są pomyślnie likwidowane. Należy działać energicznie, ażeby zjawisko to przeniosło się na stosunki międzynarodowe. Do tego potrzeba jest dwóch rzeczy: obustronnej dobrej woli i wzajemnego obustronnego zrozumienia odmienności warunków w czasie i przestrzeni.

Markszizm uczy nas rozumienia świata, w którym działamy i uczy go zmieniać w zależności od naszych zamiarów, ale działanie nasze musi być zawsze przystosowane do warunków i okoliczności. Te czy inne rzeczy w brytyjskiej Partii Pracy mogą nam się nie podobać, nie wolno jednak pomijać faktu, że ta właśnie Partia Pracy jest wyrazem tendencji proletariatu Wielkiej Brytanii.

Dążąc do realizacji naszych celów programowych drogą inną niż droga radziecka i inną niż droga brytyjska, my również szukamy zrozumienia dla naszych metod postępowania, szukamy tego samego, co znaleźli towarzysze brytyjscy w rozmowie ze Stalinem. Nie nasza jest wina, iż dotychczas znajdowaliśmy na ogół to zrozumienie w Związku Radzieckim, a nie znajdowaliśmy go na Zachodzie. Sytuacja więc polega nie tylko na tym, że komuniści muszą zrozumieć socjalistów, ale także i na tym nie raz, że socjaliści muszą zrozumieć socjalistów.

Jutro plebiscyt w Grecji

MOSKWA (PAP). Agencja TASS donosi z Aten, że na wiec zwołany z inicjatywy republikanów przybyło 100 000 osób. Do zgromadzonych przemawiał b. minister spraw zagranicznych Sofianopolos, sekretarz Związku Demokratów Ludowych Kermokos i sekretarz EAM Partiadis.

Wyrok skazujący w Norymberdze usunie cień śmierci który krąży nad światem

NORYMBERGA.

Przewodniczący Trybunału, sędzia Lawrence, otwierając posiedzenie, udzielił głosu dr. Latenserowi, obrońcy Wehrmachtu.

Latenser otrzymał list, który pozwala stwierdzić, że „wojna bakteriologiczna”, o której mówił się ostatnio w Norymberdze, nie była nigdy rozpoczęta.

Z kolei mowę oskarżycielską wygłosił generał Taylor, członek prokuratury Stanów Zjednoczonych, który protestuje przeciw zapewnieniom adwokatów niemieckich, że za próbę dymisji z wojska niemieckiego groziła z rozkazu Führera kara śmierci.

W rzeczywistości następowała nieścisła i jak to stało się z Mannsteinem, Kleistem, Hoepnerem, większość wysokich dowódców została przeważnie zdymisjonowana.

Rozkaz Wehrmachtu, mówi dalej generał przewidywał na dzień 16 września 1941 roku natychmiastową egzekucję radzieckich komisarzy politycznych — jeńców wojennych i komunistów.

Regularna armia niemiecka wyspecjalizowała się w moderstwach i tabunkach. Jeśli armia zatraciła wszelkie poczucie moralności, to zawdzięczała to wpływowi swych dowódców. A tego przecież chciał Hitler — twierdził generał Taylor.

Dla tego typu wojskowych wojna była instrumentem politycznym, jak to powiedział Clausewitz. Wykorzystali oni zakorzenioną w mentalności niemieckiej skłonność do gwałtu i to pociągnęło za sobą okrucieństwa i niawność. Wojna była ich bóstwem.

Jeśli militariazm niemiecki odrodzi się — powiedziała w zakończeniu generał Taylor — to niekonicznie pojawi się jako nazizm.

Skazując organizację, które otworzyły drogę panowaniu brutalnej sily, siedzowie usuną cień śmierci, który ciągle krąży nad światem, pełnym niepokoiu.

NORYMBERGA. Jako ostatni z prokuratorów przemawiał prokurator radziecki Rudnik. „Czynne klamstwa ludzi, którzy nie mieli żadnych wyrzutów sumienia, popełniając wiele zbrodni, nie są nawet godne zapamiętania. Zostały ustalone fakty nie ulegające wątpliwości. Prokurator przypomniał

jakich sztuczek i sposobów użyła obrona dla zamaskowania i pomniejszenia zbrodni, dokonanych przez naczelne niemieckie instytucje wojskowe.

Każda milicja, z małymi tylko wyjątkami, udzieliła poparcia Hitlerowi. Pruscy generałowie wysokiej rangi kłaniali się w pas

Hitlerowi, który był kapralem, ponieważ reżim Hitlera oznaczał wojnę. Nie może ulegać najmniejszej wątpliwości, że przy opracowaniu zbrodnego planu wojny napastniczej, niemiecki sztab generalny i naczelne dowództwo Wehrmachtu odegrało rolę decydującą.

Odbudowa Warszawy tematem obrad Stołecznej Rady Narodowej

Po zagajeniu przez przewodniczącego Rady tow. Stanisława Sankowskiego, radny obr. redaktor Antoni Pisarski z okazji 7 rocznicy napaści niemieckiej na Polskę, odczytał następujący apel:

OSRODKIEM ZJEDNOCZENIA

Naczelną Radą Odbudowy m. st. Warszawy uchwalono proklamować miesiąc wrzesień — miesiącem odbudowy Warszawy.

Stołeczna Rada Narodowa wyzwa mieszkamców stolicy do wyłączenia sił dla uporządkowania domów, placów i ulic Warszawy. Stolica, która była wzorem patriotyzmu, cnót obywatelskich — pierwsza stanie równie i w wysiłku pracy i ofiarności na rzecz odbudowyjącego się miasta z ruin i zgliczeń dokonanych przez hitlerowski najazd.

Po wyłączeniu apelu radnego Antoniego Pisarskiego, zabrał głos wiceprzewodniczący Stołecznej Rady Narodowej — tow. Wiktor Grodzki który m. in. powiedział:

„Warszawę budowały wielki, wysiłkiem całego narodu. My odbudowę Warszawy nie chcemy rozkładać na wieki. Chcemy ją odbudować w takim czasie, by pokolenie współczesne mogło ją jeszcze oglądać i żyć w odbudowanej Warszawie. Chcemy ją odbudować piękniejszą i świetniejszą niż była, zachowując jednocześnie te cechy, które jej nadawały swoiste, tak drogie dla nas piękno.”

DZIAŁALNOŚĆ BOS-U

Po wznowieniu obrad po kilkuminutowej przerwie, prosi o głos tow. Ryszard Dobrowolski. Przechodzi do stołu przewodnim i składa na odbudowę stolicy 10 000 zł, wyzwa radnych do składania ofiar na ten cel. Wskazuje to wywołuje owacje i oklaski.

Następnie zabiera głos wiceprezydent miasta inż. Piotrowski — dyrektor Biura Odbudowy Stolicy.

Na wstępie referatu sprawozdawczego określa zakres i zakres prac tej instytucji — od wywołania do dnia dzisiejszego — związanej i charakterystycznej się przystosowaniem miasta do odegrania roli stolicy Państwa. Wiceprezydent Piotrowski opisuje доклад

nie etapy przebiegu prac od lutego 1944 r., których wynikiem było to, że po dziesięciu miesiącach Warszawa zdolna była już w pełni stać się ośrodkiem mechanizmu państwowego.

Mówiąc, w związku z tym o tzw. „odbudowie jednolitej” — prelegent stwierdza — że była ona spowodowana koniecznością usunięcia, niemożliwego do pomyślenia w wielkim mieście, handlu ulicznego, który nie miał w początkowej fazie pomieszczeń w sklepach i musiał w szybkim czasie je dostać. Takiej odbudowy nie będzie na Nowym Świecie i Krakowskim Przedmieściu.

BOS w pracach swoich uwzględniła odbudowę z elementami przebudowy. Licząc się z rozwojem miasta przy określaniu przydatności budynków do takiego, czy innego remontu — naraża się na zarzuty nieracjalności i wizjonerstwa.

Omawiając dorobek BOS-u, wiceprezydent Piotrowski stwierdza, że: 1) określono w całej rozciągłości rozmiary zmniejszeń, które mogły być w przyszłości nieocenionym materiałem źródłowym, 2) ukończono planowanie przestrzenne, 3) opracowano w całości plan generalny, który zostanie przedstawił w październiku br. na kongresie architektonicznym w Londynie, jako jeden z czterech projektów budowy miast.

Następnie podaje dokładne dane co do odbudowy sieci elektrycznej wodociągowej, gazowej, MPK, jez. i chodników.

Jeżeli chodzi o kubaturę odremontowanych do 31.7.1946 r., pomieszczeń, to mieszkań odremontowano 1 100 000 m. sześć, sz. 3 944 000 m. sześć, sz. 11 588 000 m. sześć, sz. 1 497 000 m. sześć, sz. 393 000 m. sześć, sz. 78 000 m. sześć i różnych 799 m. sześć.

Nie uwzględniono w tym akcji pozabudowlanych w ramach np. BGK, inicjatywy prywatnej itp. W sumie wydano na odbudowę Warszawy do dnia 31.7.1946 r., sumę zł 2 875 700 000 kosztów jednostkowo w różnych dziedzinach mając wielką rozbieżność (475 zł kosztuje wyremontowanie jednego metra sześciennego po koju mieszkalną — 159 zł metr sześcienny izby szkolnej). Dyrektor Piotrowski stwierdza następnie względność pojęcia „stanio — drożo” i wskazuje konieczność stosowania jakiegoś kryterium porównawczego. Tak np. w porównaniu ze stanem z roku 1939 koszt robocizny jest 61 razy droższy.

Po przemówieniu inż. Piotrowskiego, tow. Marzec składa oświadczenie o zrzeczeniu się przez radnych na rzecz odbudowy diet z tytułu plenarnego posiedzenia w dniach 30 i 31 sierpnia oraz 10 września br.

BOS ORGANEM ZARZĄDU MIEJSKIEGO

Następnie przemawia w imieniu Komisji Planowania WRN, tow. Nowicki, wywołując następujące tezy odbudowy:

- 1) BOS nie może działać niezależnie od Zarządu Miejskiego, który winien zatwierdzać prace wszystkich czynników odbudowawczych. W tych warunkach BOS musi stać się organem Zarządu Miejskiego;
  - 2) należy zapobiec nadmiernej wzroście ludności Warszawy. Ponieważ zakazy dla ogółu ludności w tym zakresie byłyby sprzeczne z życiem, należy wprowadzić zakaz wprowadzania się do Warszawy instytucji i biur w niej zbędnych jak np. biura dyrokcji PMS, PMT, Związku Radzieckiego, Banku Gospodarstwa Spółdz., ZUS, PZUW itp. Należy stosować zasadę: w Warszawie może mieszkać człowiek, który jest jej niezbędnie potrzebny;
  - 3) wobec tego, że możliwości inwestowania sum mogą się zwiększyć w związku z ciągłym wzrostem przemysłu, należy opracować plan odbudowy na okres dłuższy niż 3 lata;
  - 4) większość funduszy na budownictwo mieszkaniowe winno być przeznaczona na budowę osiedli opartych na społecznym systemie własności.
- Obecnie omówienie tych tez zostało przekazane do prezydium.

DYSKUSJA

Po referacie tow. Nowickiego, radny tow. Jaszczuk w imieniu Klubu radnych PPS i PPR żądał poprawki do dekretu o normach załadunku, przewidującego przejściowe i ostateczne stosowanie dekretu i dla pobudzenia inicjatyw prywatnej, zwiększenie norm załadunku dla mieszkań wyłączonych spod publicznej gospodarki lokalami o 50% przy zwiększeniu ograniczeń dla mieszkań 2 i 2½ izbowych.

Następnie kilku radnych zgłasza swoje uwagi i zastrzeżenia co do referatu wiceprezydenta Piotrowskiego, wskazujące na wadliwy wykonywanie prac przez SPB, niespraw-

179 Jugosłowiańskich statków zablokowali Amerykanie

BELGRAD. Amerykańskie władze wojskowe aresztowały przywódcę jugosłowiańskiej agencji żeglujowej Vladę Antonovicia w Pansau (Bawaria) nad Dunajem, w pobliżu granicy austriackiej. Korespondent zaznacza, że armia amerykańska zablokowała dotk. w kilku miejscach znajduje się 179 statków jugosłowiańskich.

Kongres socialistów francuskich Votum nieufności dla kierownictwa partii

PARYŻ (PAP). Na dorocznym Kongresie Francuskiej Partii Socjalistycznej większość delegatów wyraziła votum nieufności obecnemu kierownictwu Partii. Sprawozdanie polityczne komitetu wykonawczego zostało odrzucone 2.964 głosami przeciwko 1.565 wobec 163 wstrzymujących się od głosowania.

Agencja Reutersa donosi, że sekretarz Partii Socjalistycznej Daniel Mayer oraz inni wyżsi funkcjonariusze oświadczyli, że w wy-

niku głosowania podadają się do dymisji. Na czele opozycji lewicowej, która cieszy się poparciem znacznej większości delegatów, sioją Mollet oraz minister rolnictwa Prigent.

PARYŻ (PAP). Przed głosowaniem nad sprawozdaniem komitetu wykonawczego wygłosił dłuższe przemówienie Leon Blum, który broni dotychczasowej linii politycznej francuskiej partii socjalistycznej. Następnie odbyła się debata, podczas której liczni mówcy poddali działalność komitetu wykonawczego ostrej krytyce. Po głosowaniu, które wykazało znaczną przewagę lewicowej opozycji, oczekuje się zmian personalnych w naczelnym kierownictwie partii.

PARYŻ (PAP). Kierownictwo kols francuskiej Partii Socjalistycznej przypuszczają, że pogłoski o dymisji Bluma ze stanowiska dyrektora politycznego naczelnego organu SFIO „Populaire”, spowodowanej postawą ostatniego kongresu, wobec dotychczasowej linii politycznej partii, są tylko „platonizną” manifestacją, która nie będzie miała praktycznych skutków.

Młodzież czeska pracuje w kopalniach

PRAGA (IP). W życiu gospodarczym Czechosłowacji odczuwany jest poważny brak sił pracowniczych we wszystkich niemal dziedzinach produkcji, zwłaszcza w przemyśle górniczym i rolnictwie. Dla zaspokojenia potrzeb w górnictwie prowadzona jest m. in. akcja werbunkowa wśród młodzieży, mająca na celu pozyskanie młodzieży do ciężkiej, ale szlachetnej, pracy pod ziemią. Dla usunięcia braku sił pracowniczych w rolnictwie jest obecnie w toku mobilizacja roczników 1927 i 1928 obojga płci. Młodzież powoła na jest do obowiązków pracy na czas trzech miesięcy, przy czym poborowi powinni wykonać wszystkie prace związane z gospodarstwem rolnym.

Ponieważ studenci i podczas wakacji zmuszeni są studiować materiał naukowy i przygotowywać się do egzaminów, profesory szkół wyższych zobowiązali się, że przyjeżdżać będą na kopalnie, gdzie odbywać będą wykłady i pomagać studentom w przygotowaniach do egzaminów.

Prezydium Rady Naczelnej Stronnictwa Demokratycznego

W dniu 5 września o godz. 10-jej rano odbędzie się pierwsze po Kongresie plenarne posiedzenie Prezydium Rady Naczelnej i Centralnego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego w gmachu Stronnictwa, Zgoda Nr. 11. W dniu 6 września o godz. 10-jej rano odbędzie się posiedzenie Klubu Posłów Stronnictwa Demokratycznego w tym samym lokalu.

Hitler przygotował inwazję Stanów Zjednoczonych!

WASZYNGTON (ZAP). — Sędzia Jackson, czołowy oskarżyciel amerykański w procesie norymberskim, opublikował zdobyte tajne dokumenty niemieckie, z których opinia publiczna dowiaduje się szczegółów niemieckiego planu inwazji na Anglię w 1940 r. Dowiaduje się też o koncepcji ataku na Amerykę.

Z dokumentów wynika, że w październiku 1940 r. Hitler zajmował się planem obsadzenia niektórych wysp

na Atlantyku, które miały być później użyte jako bazy do walki przeciw Ameryce. W jednym z dokumentów jest mowa o tym, że inwazja USA zależy od neutralności Portugalii oraz od poparcia Francji i Hiszpanii.

Inny dokument, podpisany przez Hitlera, Keitla, Jodla i Warlimonta, powiada, że do 15 maja 1941 r. muszą być ukończone przygotowania do udzielenia na ZSRR.

„Armia Andersa — zapalnym ośrodkiem zła”

LONDYN. — Znany tygodnik angielski „Economist” zamieścił artykuł p. t. „Polacy, których nie można repatriować”. „Economist” zwraca uwagę, że postawienie Polaków na uchodźctwie, nie jest zaniechaniem ich obowiązków wobec kraju. Obowiązek W. Brytanii wobec Polaków, pozostających na uchodźctwie jest jasny: rozładowanie opieki nad pozostającymi na uchodźctwie Polakami. W. Brytanii przyjmuje w związku z tym na siebie zobowiązanie prawne, aby żadna polska organizacja wojskowa nie istniała ani dzień dłużej, jeżeli to nie jest konieczne

i aby z organizacji tych utworzone zostały przysposobienie ewitne. „Economist” nalega, aby to przysposobienie było realizowane jak najrychlej.

Liberalna „News Chronicle” zamieszcza komentarz, wypowiadający się zdecydowanie przeciwko armii gen. Andersa i jej osiedleniu w W. Brytanii. „Z chwilą gdy gen. Anders osiadł wśród nas — pisze „News Chronicle” — musimy nadal uważnie baczyć na jego polityczną działalność, zarówno jawną jak i ukrytą. Ludzie ci mogą stać się znów zapalnym ośrodkiem zła.”

Fala nacjonalizmu idzie przez Niemcy

BERLIN (ZAP). — Prasa niemiecka z wielką uwagą śledzi przebieg rokowań paryskich i choć nie dotyczą one bezpośrednio Niemiec, jednak targi pomiędzy sprzymierzonymi rozbudzają w sercach niemieckich nadzieje. Tak stan rzeczy stwierdza berliński korespondent angielskiego „Manchester Guardian”. Zresztą — pisze korespondent — nowa fala nacjonalizmu nie jest tak silna, by mogła bezpośrednio wpłynąć na bieg wypadków w Niemczech, może wszakże stać się potencjalnym niebezpieczeństwem w przyszłości.

Pod okupacją amerykańską przychwycono ulotkę nielegalną, będącą dowodem, do jakiego stopnia trąca między sprzymierzonymi podniecają dążenia nacjonalistyczne Niemców. Treść ulotki zwraca się zarówno przeciw ZSRR, jak i przeciw Anglii. „Historia

Wojny nie skończyła się na Poczdamie. W Europie brak obecnie miejsca na dwa państwa niemieckie. Starej go tylko na jedno i będzie tylko jedno. A kto takiemu państwu niemieckiemu pomoże, będzie jego przemyślnym i przyjacielem.” Ulotka kończy się następująco: „Pewnego dnia pomśszą się zmarii. Powstaną oni do boju, groźni i silni. Zmierzają do potęgi, można o nich zapomnieć, a oni odrodzą się znów w naszych dziedziach.”

PODZIEMNE PISMO W WIEDNIU
WIEDEN (ZAP). — W Wiedniu poczyna się ukazywać pierwsze nielegalne czasopiśmo hitlerowskie pod tytułem „Die Gerechten”. Piśmo zajmuje się głównie atakowaniem socjalistów i komunistów oraz narzekaniem na „brak demokracji” w Austrii, ponieważ hitlerowcom odebrano prawo wyboru.

Nieuzasadnione pretensje Grecji spotkały się z ostrą odprawą Mołotowa

PARYŻ (PAP). Na plenarnym posiedzeniu konferencji pokojowej Grecja zgłosiła wniosek, ażeby na porządek dzienny następnego posiedzenia wniesiono rezolucję, wyzwołując Radę ministrów spraw zagranicznych do rozpatrzenia i rozwiązania sporu terytorialnego pomiędzy Grecją i Albanią. Zdaniem Grecji sprawa stała się pilna.

W odpowiedzi na oświadczenie greckie min. Mołotow stwierdził, że istnieje zamiar wykorzystania konferencji pokojowej dla wysławiania pretensji nie wobec państw nieprzyjacielskich, lecz pokojowych i demokratycznych krajów. Delegacja grecka podnosi sprawę nader niebezpieczną, zmierzając do wywołania zamieszek na Bałkanach. Zdaniem Mołotowa, Grecja nie chce czekać do chwili rozpatrzenia w Radzie Bezpieczeństwa skargi, wysuniętej przeciwko niej przez Ukrainę, lecz pragnie wykazać się sukcesami na terenie międzynarodowym w przededniu plebiscytu. Delegacja radziecka nie udzieliła poparcia dążeniom Grecji i domaga się odrzucenia roszczeń tego państwa, zmierzających do rozczłonkowania Albanii.

Delegat jugosłowiański wystąpił z ostrym atakiem na Grecję, na co przedstawił W. Brytanii, Alexander przerwał mowę, w myśl uwagi przewodniczącego. Mołotow sprzeciwił się ograniczeniu swobody przemówień i delegat Jugosławii dokończył swe oświadczenie bez dalszych przeszkód.

Delegat polski Winiewicz wypowiedział się za odrzuceniem wniosku Grecji, ponieważ nie leży on w kompetencji konferencji. Podobną opinię wyraził przedstawiciel Francji Delegaci W. Brytanii i USA poparli wniosek Grecji.

Rozsądny głos socialisty niemieckiego

DUSSELDORF (ZAP). — „Chcemy wyznaczyć materialnej i duchowej ze wschodem i zachodem — powiedział na placu w Düsseldorfie były prezydent Reichstagu, (social - demokrat) Powel Loeb na wieca SPD, niemiecka partia socjalistyczna).

Chcemy być członkiem, wiążącym narody zjednoczonej Europy. Wbrew poglądom niektórych, różnice zdań, istniejące między Rosją a mocarstwami zachodnimi, nie są dla Niemiec korzystne. Możemy sobie tylko życzyć, ażeby oni doszli do porozumienia.”

W kilku wierszach

— Na lotnisku angielskim Gatow w Berlinie wybuchł pożar, który w tajemniczych okolicznościach przebiegał z północy. Jeden samolot został uszkodzony.

— Podczas śladania w tryb. norymberskim oskarżony Schacht wyłali filiżankę kawy na amerykańskiego fotoreportera. Plk. B. C. Andrus, dowódca straży bezpieczeństwa wdroży odpowiednio postępowanie dyscyplinarne.

— Franz Unstetter, oskarżony o zamordowanie wraz z innymi 6 lotników amerykańskich, został skazany na śmierć przez trybunał wojskowy w Dachau.

— Rząd węgierski postanowił przerwać rokowania z Czechosłowacją w sprawie wymiany mniejszości z chwilą gdy Czechosłowacja zakomunikowała, że zamierza wydać ze swego terytorium 64 tysiące Węgrów oskarżonych o przestępstwa wojenno-polityczne.

GŁOSY I ODGŁOSY

OGNISKA RODZINNE DLA STARSZYCH LUDZI

List do redaktora „Timesa”. Piase pan, który sam należy do starszych osób, poza- wionych domu. Proponuje on, żeby pewną ilość wielkich budynków zamienić na schro- niiska, czy rodzaj domów rodzinnych dla star- szych ludzi, którzy tych domów są pozbaw- ieni.

„Otworzyłem — pisze korespondent — o- kolo 200 listów z rozmaitych stron kraju, i trudno mi jest na każdy odpisać. Listy te po- dzieliłem na cztery kategorie. 12 z nich po- chodzi od lekarzy, którzy donoszą o amul- nym położeniu swolch pacjentów, chronicz- nie chorych ludzi z inteligencją, którzy bądź nie mają na kosztowne domy zdrowia, bądź zamieszkuje tak odległe zakątki, że z rozma- itych względów wyjazd jest dla nich niemo- żliwy. Druga kategoria listów pochodzi od osób zdrowych lecz samotnych, które pod- najmują pokoje w rodzinach. Trzecia kate- goria, to starcy, którzy rozpatrują sami wszel- kie możliwości, związane z ich system i za- trudnieniem, wreszcie czwarta, obfitująca często w momenty wprost dramatyczne, to listy samotnych ludzi, często kobiet, którzy epistają własne ciężkie smagania z trytem, często na skutek działań wojennych”.

Korespondent cytuje jeden z tych listów: opisywał kobietę, która z powodu samotno- ści i biedy smutno była iść do przytulnia dla wdowcy, gdzie odebrała jej własne rze- czy, nie doznając nie z nich zatrzymane, nawet butelek do gorącej wody, którymi roz- grzewała smarzone członki. Kobieta ta zmarła z powodu ciężkich warunków.

Projektoodawca przewiduje jedynie ocala- nie dla starszych ludzi, z których tyłu straci- ła rodzinę i wszystkie środki utrzymania wskutek działań wojennych — w szeroko rozwiniętej akcji na skalę państwową.

WOJSKO ANGIELSKIE W PALESTYNYE
Z Itali przybyło do Palestyny jednostki Piętaszki Dywizji, które mają tam zastąpić Szóstą Dywizję. Korzystając z osłony nocy, wojsko odczekało wszystkie miasta żydow- skie, poczynając od Tel Awiwu natychmiast po przybyciu. Te miasta, to Petah i Tiqua, Ra- matgan, Battam i Rishon. Wszystkie drogi, prowadzące do Tel-Awiwu, zatarasowane są przez poruszające się kolony. W samym mieście kursują silne patrole policji. Wszys- kie przedstawienia w kinach i kabarelach zo- stały zawieszona. Młodzi ludzie, należący do nielegalnej armii żydowskiej, zwanej Haganah, ogłosili, że rozpoczęła się trzecia faza operacji wojennych, a Haganah oczekuje po wszystkich Żydach, że zastąpią bierny opór wobec zarządzeń angielskich.

ARGENTYŃSKIE MIĘSO
Brytyjska Misja mięsna w Argentynie, jak donosi „New York Times”, spotyka się z takimi niepowodzeniami, że musiała zagrozić rządowi argentyńskiemu, iż opuści kraj w ciągu 24 godzin, jeżeli negocjacje nie wejdą na właściwą drogę. Anglia żąda czteroletniej umowy, umowa bowiem z 1936 roku wygasła, a Argentyna, biorąc osampt ze światowego kryzysu, żąda ceny o 200 proc. wyższej, niż poprzednio. Tymczasem misja angielska proponuje Argentynie, że będzie zabierać całą nadwyżkę jej produkcji mięsnej za cenę nieco tylko wyższą od poprzedniej z umową na nowe lat cztery.

LONDYN BEZ MLEKA
Okolo 600.000 osób w południowym Lon- dynie jest pozbawionych mleka z powodu nieostrydjalnego strajku w składach koopera- tywu. Wszelkie próby nawiązania kontaktu są jak dotąd, nieudane, choć rząd trzyma rękę na pulsie sytuacji. Strajk rozpoczęło 200 ro- botników z Woolwich i Mitcham.

JESZCZE ŻONY ŻOŁNIERZY... ALE W KOLONIACH
Redakcja „Daily Telegraph” otrzymała na- stępujący list:

„Panie, wiele pisano o podróży żon do Niemiec i ich tam uprzywilejowaniu. Należy tu jednak wtrącić słowo o żonach tych żoł- nierzy regularnej, przedwojennej armii któ- rzy bez szeszanja „poszli na odgłos bębnow”. Nie miały one orkiestry, którzy im przygry- wała na pokładzie, ani połączonych wizyj Bardzo Nieważnych Osób, ani komitetów przyjęcia na drugim końcu podróży. Te żo- ny jechały bardzo niewygodnie, a czasem na- wet wśród wielkich niebezpieczeństw.

Ciężka jest podróż z Kalkuty do Ranganu pod załozonym pokładem handlowego stat- ku w podzurotnikowe upady, chińscy piraci bardzo są groźni w okolicach Hongkongu i Szanghaju, słonce praży na Morzu Czerwo- nym, a Japończycy bynajmniej nie grzeszą uprzejmością w Mandżukuo, kiedy kto chce jechać do północnych Chin — ale to wszyst- ko opowiada się mężom potem, jako rzeczy, które w rachubę nie wchodzi.

A przecież te żony żołnierzy mogłyby być i powinny być otoczone taką samą opieką, jak te, o których mówiłam na początku.”

LODY GORSZE NIZ BRUDNA WODA
(R) 50 proc. mleka surowego, które zużywa się w mieście Manchester do pro- dukcji lodów, nie nadaje się do spożycia przez ludzi — oświadczył naczelnik miej- skiego wydziału zdrowia w Manchester dr. Mac Clure. W mieście tym, posiadają- cym prawie 800.000 mieszkańców, jest tylko trzech kontrolerów, których zadaniem jest walka z nieuczciwymi sprze- dawcami artykułów spożywczych, szko- dliwych dla zdrowia.

Bakteriolog, który przeprowadził ba- danie kupionych na ulicy lodów, stwierdził, że są one gorsze niż brudna woda. Pomimo takiego stanu rzeczy władze nie wyciągnęły dotąd w ciągu ostatnich sze- ściu miesięcy konsekwencji karnych w stosunku do żadnego z ulicznych sprze- dawców. Obecnie powstać mają specjal- ne „patrole kontrolujące lody”.

Ciekawe jak się u nas przedstawia sprawa zawartości i higieny tego sprze- danego przez ulicznych handlarzy ar- tykułu, spożywanego w okresie letnim masowo.

Gigantomania

Institucje gospodarcze i przedsię- biorstwa, stwarzane i kierowane rękami człowieka, rządzą się niemal ty- mi samymi prawami, co i człowiek. Rodzą się i umierają, rozwijają się i chorują, są postępowe i zachowawcze, przedsiębiorcze i bojaźliwe. Nie tylko ze względu na ludzi, którzy je prowa- dzą. Również ze względu na możli- wości techniczne - ekonomiczne, jakie w nich tkwią.

Institucja i przedsiębiorstwo, tak jak człowiek, zaczyna od małego. „Klasyczny” mechanizm rozwojowy polega na przekształcaniu się przed- siębiorstwa jednostkowego w spółkę firmową lub z ograniczoną odpowiedzialnością, z kolei — w spółkę akcyj- ną, wreszcie — dość często — w trust lub koncern. Na początku jest jedna obrabiarka, później jest ich kilkanaście, wreszcie kilkadziesiąt i kilkaset. Zaczyna się od prostej obróbki lub przeróbki, kończy na skomplikowa- nych procesach technicznych czy tech- nologicznych. Najpierw jest sklep lub drobny skup, po tym zjawia się hurt, na koniec firma handlowa zajmuje się produkcją, spedycją, ubezpieczeniami etc. Zrazu przedmiotem działalności przedsiębiorstwa jest wąska specjal- ność, następnie jednak zakres działa- nia się rozszerza i przedsiębiorstwo o- garnia szereg, różnych skądinąd, dzia- łań, następuje koncentracja pionowa (surowiec - półfabrykat — wyrób gotowy) lub pozioma (węgiel - ruda, handel - wytwórczość, przemysł - rol- nictwo, produkcja - transport etc.).

Teoretycznie nie ma kresu rozwoju instytucji i przedsiębiorstwa. W prak- tyce jednak ten kres istnieje. Różny w różnych warunkach, raz wcześniej- szy lub na niższym szczeblu rozwoju, to znowu późniejszy lub w wyższym stadium rozwoju. Czy to w zależności od ludzi, którzy w tym przedsię- biorstwie pracują, czy to ze względu na możliwości obiektywne (konjunktural- ne i strukturalne), niezależnie od tychże ludzi — dość, że przedsię- biorstwo w pewnym momencie przestaje się rozwijać i niekiedy zaczyna upa- dać, cofać się, obumierać. Wreszcie

przychodzi na nie koniec: ginie bez- potomnie lub też daje początek nowemu przedsiębiorstwu. Często, gdy jest już zbyt słabe, by samemu „przebić się przez życie”, łączy się z innym przedsiębiorstwem, fuzjonuje, koncen- nuje.

Każde przedsiębiorstwo ma swoje optimum, którego nie jest w stanie przekroczyć; przekroczywszy zaś, za- czyna rozpaść się lub iść kulawo. Optimum to zależy od wielkości przedsiębiorstwa, wielkości zakresu działania, proporcji sił i środków do celu, który chce czy musi osiągnąć. Gdy zadanie jest wielkie i skompli- kowane, a wykonawcy mali, drobnostko- wi i niefachowi, gdy wielkości czło- now instytucji nie odpowiada łącz- ność, współdziałanie i subordynacja, gdy rozwój przedsiębiorstwa odbywa się nie ewolucyjnie (ewolucja nie po- winna być równoznaczna z powolno- ścią), lecz gwałtownymi skokami, po- wodującymi zaburzenie w organizmie, gdy przedsiębiorstwo — jak pojedynczy człowiek — cierpi na „zawrót gło- wy na skutek powodzenia”, gdy koszty na jednostkę towaru rosną w miarę wzrostu wielkości obrotu, gdy ży- we ciało przeraża się w kamień bio- kracji — optimum jest przekroczo- ne i przedsiębiorstwo grozi katastro- fa. Zwykle się jej nie dostrzega, zwy- kle się ją lekceważy. Powodzenie, zwłaszcza podsypane propagandą i re- klamą lub wynikające z poparcia pań- stwa, usypia czujność i ostrożność. A poza tym, tak w stosunku do przed- siębiorstwa, jak i do człowieka ob- niewiaje — zwłaszcza w Polsce — nie- pisaną prawo zwalczania każdego, ko- mu się powodzi, kto wyrósł ponad po- ziom, kto oddziaływał na otoczenie. Konkurencyjna zawiść i walka o „spa dek” po „gigancie” są zjawiskiem zbyt częstym, by trzeba było szerzej nad nimi się rozwodzić. Trzeba przed- siębiorstwo trzymać mocno w garści, trzeba być fachowcem i rzeczywiście dodatnią pozycją na rynku, aby móc przejść do porządku dziennego nad próbami rozszarpywania ciała.

Wiele instytucji, zwłaszcza z akcen-

cie społeczno - gospodarczym, i przed- siębiorstw, zwłaszcza opartych o kapi- tał zbiorowy, przeżywa młodzieńcze wzloty, za którymi iść muszą najczę- ściej i młodzieńcze rozczarowania. Bio- rą one niesłychanie ostro rozpęd, rzu- cając się z motyką na słońce, są niesły- chanie zaborcze i zachłanne. A po tym okazuje się, że zadanie przerażało siły i możliwości. Co gorsza, rachunek za- takie błędne, bo wygórowane, mnie- manie o sobie zapłacił najczęściej kon- sument, podatnik lub Skarb Państwa.

Przed laty mniej więcej dziesięć- ciu marsz Stalin wysmiewał „gigantoma- nię”, przejawiającą się w Zw. Radzie- ckim dążeniem do tworzenia olbrzy- mnych, imponujących, kolosalnych in- stytucji i przedsiębiorstw. Widział w nich zło i niebezpieczeństwo, którego nie dostrzegali nienasycony, ambitni i zaciętrzewieni zapalczyki. Nie wierzy- li oni nawet w najszybsze tempo ewo- lucji, kiedy przedsiębiorstwo stopnio- wo rozrasta się od małego do wielkie- go (i to z zachowaniem niezbędnej os- tróżności), tylko chcieli przysięść od- razu do gotowego, tworząc z miejsca wielkie zespoły, kolektywy, trusty i inne giganty.

Prawde tych uwag należałoby po- stawić przed oczyma tych wszystkich naszych kierowników i działaczy, któ- rym się zdaje, że mogą bezkarnie lek- cewać prawo optimum, zagarniając łapczywie każdy dział pracy, kaperu- jąc każdego pracownika (po tym oka- że się, iż nie ma pieniędzy na wypła- ty poborów), rozbudowując przedsię- biorstwa wzdłuż i wszerz, byle nie włąb. Jeżeli fałszywa ambicja nie po- zwala im zahamować rozpędu ku „wielkości” i „sławie”, jak gdyby jed- no i drugie było jednoznaczne z ilo- ścią zatrudnionych pracowników i sprzedanych ton towaru, to może po- wstrzyma ich z jednej strony wypró- bowany realizm Stalina, z drugiej zaś — smutne doświadczenie okresu sanacyjnego, kiedy to ówczesne „gigan- ty”, nie placące podatków i nie spłaca- jące kredytów, były normalnym prze- jawem t. zw. „radosnej twórczości”.

K. S.

Studencka ONZ obraduje Delegacja polska na kongresie w Pradze

(KORESPONDENCA WŁASNA „ROBOTNIKA”)

Praga, w sierpniu.

Intensywne tempo pracy i nawał nowych wrażeń sprawia, że szybko zapominamy o minionych dniach. — Chciałbym jednak przede wszystkim przypomnieć nasz start, ogólnie rzecz biorąc — udany.

Niewątpliwie delegacja studentów polskich miała wyrażoną treść przed pierwszymi wystąpieniami na Świa- towym Kongresie Studentów w Pra- dzie. Dziś możemy już z uśmiechem wspominać, jak z zapartym tchem słuchaliśmy pierwszego przemówie- nia naszego delegata na sesji plener- nej, z jaką emocją wygłosiliśmy pierwszy raport przez radio prak- sokie, i jak poważnie niektórzy kole- dzy zastanawiali się, czy należy na przyjęciu u premiera Gottwalda po- całować jego żonę w rękę.

Obecnie jesteśmy już w pełnym toku prac Kongresu. Zaaklimatyzo- waliśmy się, stojmy na twardym grun- cie, wiemy, jaka jest pozycja naszej delegacji wśród innych państw. Mówi- ąc językiem sportowym, mamy lo- katę w pierwszej dziesiątce. Zape- wnia nam to nie tylko liczebność de- legacji, ale przede wszystkim nasza aktywność.

Poza pracami Kongresu, pamięta- my o obowiązku reprezentowania Pol- ski na terenie międzynarodowym. — Dzięki wspólnemu zakwaterowaniu wszystkich delegacji w wielkim do- mu akademickim na przedmieściu Pragi, ułatwione jest zbliżenie osobi- ste. Zielony stolik obrad i biały stół jadalny są w równej mierze świad- kami współzycia studentów różnych kolorów skóry. Obok tych przypad- kowych kontaktów, nawiązujemy też bliższe znajomości z niektórymi de- legacjami. Do najbliższych kolegów za- liczamy przede wszystkim Rosjan i Czechów, których zaprosiliśmy na przyjęcie w poselstwie polskim.

Doskonałą propagandą spraw pol- skich jest nasze wydawnictwo „Stu- denci polscy w walce i w pracy”, któ- re należy niewątpliwie do najlep- szych publikacji tego typu. Obok nie- go mamy szereg innych broszur i cza- sospis, między innymi broszurę ZNMS-u, „Zadania i cele socjalistycz- nej młodzieży akademickiej”.

W ogóle ZNMS-owcy pragną skorz- zystać z Kongresu dla nawiązania kontaktów z towarzyszami z innych krajów. Przysłała im z pomocą cze- ska partia socjalistyczna, inicjując zebra- nie akademików-socjalistów z Anglii,

Francji, Włoch, Rumunii, Bułgarii, Belgii, Węgier, Czechosłowacji i Pol- ski. Wzajemna wymiana doświadc- zeń, publikacji, omówienie wspól- nych problemów i projekty wspól- nych akcji stworzą podstawy stałej współpracy studentów - socjalistów państw europejskich.

Najlepszą stroną Kongresu jest je- go część rozrywkowa. Zławsza uc- zestniczy poprzedniego Kongresu z rozczewieniem wspominając bale, przyjęcia, koncerty i przedstawienia teatralne. Tym razem, w myśl hasła „Kongres pracujący” rozrywki są o- graniczone do minimum. Wreszta se- zon ogórkowy w Pradze i wakacje na- szych kolegów czeskich nie sprzyjają zabawie. Tak więc, dla studentów pol- skich najsilniejszym przeżyciem jest sama Praga. „Złota Praha”, tętniąca życiem stolica bogatego kraju, oświe- tiona łuną neonów, tonąca w kwia- tach i zieleni — budzi w sercu każde- go Warszawiaka odruch goryczy i za- zdrości.

Wiele ciekawych spostrzeżeń daje obserwacja zbiorowiska ponad 300 de- legatów z 40 państw, biorących udział w Kongresie. Studencka ONZ w mi- niaturze jest odbiciem ogólnych ten- dencji w stosunkach międzynarodowych. Tworzą się wyraźne ugrupo- wania, oparte na wspólnej linii postę- powania i na bliższym współzyciu o- sobistym między delegatami. Najbar- dziej zwartą grupą jest jedność sło- wiańska, gdzie obok Rosjan prym wiodą gospodarze Cześć. Ugrupowanie anglosaskie swą silną pozycję za- wdziecza uznaniu angielskiego za ur-zędowy język obrad. Istnieją wresz- cie bardziej rozproszone grupy: ma- łych państw zachodniej Europy oraz narodów kolonialnych.

Obok tego, dyskusja nad deklaracją ideową ujawniła jeszcze inny podział. Wielu delegatów, członków Międzyna- rodowego Komitetu Przygotowaw- czego ma rutynę w uzgadnianiu sprzecznych stanowisk i wypracowy- waniu kompromisu w dążeniu do jed- ności Kongresu. Są jednak także ko- ledzy, którzy upierają się przy naj- mniejszym drobiazgu i zamieniają obrady w prawdziwe akademickie dy- skusje. W tej grupie złą stawę zyskali delegaci hinduscy, którzy z powodu różnic rasowych i religijnych podzie- lili się na trzy grupy, stale kłócące się ze sobą. Nie osiągnęli oni jeszcze wspólnoty na skalę narodową, wte- dy

gdy Kongres ma budować jedność w skali światowej.

Mimo to dominującym wrażeniem Kongresu jest międzynarodowa soli- darność. Dotychczasowe obrady napawają optymizmem co do możliwo- ści wspólnego pochodzenia wszystkich studentów świata. Znacznie więcej nas łączy, niż dzieli; nie było dotąd zasadniczych rozdziewków. Wprost przeciwnie, wszystkich ogarnął szero- ki wiew demokracji i postępu. Pro- testy Egipcjan przeciw imperializmowi są zdecydowanie popierane przez An- glików. Delegacja amerykańska, na każdym kroku manifestująca swą apo- lityczność, najgoręcej oklaskuje wy- stąpienia Rosjan. Takich przykładów jest wiele, a ogólnego wrażenia nie może zamącić incydent z Włochami (połowa delegacji włoskiej opuściła Kongres, urażona widocznie podkre- ślaniami demokratycznego charakteru przyszłej Federacji).

Jesteśmy więc pewni, że po uchwa- leniu statutu zostaną wybrane władze Międzynarodowej Organizacji Stu- dentów, a opracowany program po- zwoli zrealizować ambicje postępo- we młodzieży akademickiej całego świata. W ten sposób i studenci wno- szą swą cegiełkę w budowanie gma- chuli pokoju i lepszego jutra.

Andrzej Wojnar
referent zagraniczny KW ZNMS

Władze Międzyn. Związku Studentów

PRAGA. Prezesem Międzynarodowego Zwią- zku Studentów, który powołany został do ży- cia uchwałą uczestników 2-go Światowego Kongresu Studentów w Pradze, obrany został delegat czeski Grohman, zastępcą jego delegat angielski Madden.

Do Rady Międzynarodowego Związku Stu- dentów z ramienia polskiej organizacji aka- demików weszli: Z. Wróblewski, A. Wojnar, A. Leszczyk i W. Surewicz. W Komitecie wykonawczym reprezentuje Polskę Z. Wró- blewski.

Niepotrzebne zezwolenie Komisji Kwaterunkowej

temu, kto chce wpaść do swego domu Fortuny. Wystarczy mieć los do 48-mej lo- terii klasowej, gdyż przyniesie ona graczom obok tradycyjnego MILIONA — 6 wygra- nych po 500.000, 38 po 100.000, 60 po 50.000, 145 po 20.000, 535 po 10.000 itd. — razem 62.000.000 złotych.

Czas nagli, bo elagnienie I klasy już 14-ga września.

W notatce pt. „Nieporozumienie“ u- kazała się wzmianka w „Głosie Lu- du“ z dnia 30 sierpnia słusznie nega- tywnie oceniająca działalność przy- wódcy części socjalistów niemieckich — Schuhmachera. Niesłusznie nato- miast, co do tonu, przeprowadzona jest przez organ PPR — wbrew zapo- wiedziom — publiczna dyskusja z or- ganem bratniej partii. Godzimy się, iż pochwalenie działalności Schuhmache- ra jest nie na miejscu w dzienniku so- cjalistycznym. Ale wydaje się nam, iż wystarczyłaby publiczna krytyka samego Schuhmachera.

Z redakcją „Kuriera Popularnego“ mógł sobie dobrze dać radę Wydział Propagandy CKW PPS. Ogłosze- nie przy tej okazji „łatki“ tow. Wacho- wiczowi uważamy za zupełnie nie na miejscu.

To jest jedna sprawa. A teraz dru- ga:

„Głos Ludu“ źle służy prawdzie o- biektywnej, gdy przedstawia (w szre- gu wzmianek) jakoby w sprach- wach polskich — socjaliści niemieccy byli wrogami nowych granie Rzeczy- pa, a komuniści ich zwolennikami. Nie- stety, tak nie jest. Wiadomo chyba przecież i „Głosowi Ludu“, że ostatnio np. wybitni przedstawiciele komun- istyczno-socjalistycznej partii Niemiec Ulbricht i Fechner w Monachium o- świadczyli w sprawie terenów wschod- nych, że partia ta „zachowuje czuj- ność i w odpowiednim czasie zabierze głos w tej sprawie“. Wolelibyśmy, aby stanowisko komunistów niemie- ckich w tej sprawie było jaśniejsze...

Jak wiadomo tow. wiceprezydent Szwalbe poruszając jako pierwszy (swego czasu) z odpowiedzialnych pol- skich mężów stanu publicznie kwestię niemiecką — w sposób nie agitacyjny, a konstruktywny — stwierdził, że o- błąkanemu nakłada się kaftan bezpie- czeństwa, a narodem napastnikom na- daje się takie ramy przestępne, aby uniemożliwić napady. I, że takie wła- śnie granice musi uznać każde nie- mieckie stronnictwo, jeżeli chce być uznane za demokratyczne.

W ogóle należałoby raczej podzie- lić się krytyką „zagraniczną“: niech „Robotnik“ krytykuje socjalistów, a „Głos Ludu“ komunistów (tu uwaga: dopiero wczoraj nadeszła wiadomość, że przywódca komunistów w Czecho- słowacji, Gottwald, znowu mówił „o świętych prawach do Kładzka, które zostało Czechom „zrabowane“, z pod- kreśleniem — oczywiście — że Zaol- zie na wieki zostanie czeskie).

W końcu chcemy wyrazić nadzieję, że niedopuszczalny polemiczny zwrot w stosunku do członka CKW PPS już się więcej na łamach „Głosu Ludu“ nie powtórzy.

La Guardia u Generalissimusa Stalina

MOSKWA (PAP). Przebywający w Moskwie generalny dyrektor UNRRA, La Guardia, został przyjęty przez generalissimusa Stalina.

LA GUARDIA KONFERUJE

MOSKWA
Wkrótce po przybyciu do Moskwy La Guardia odbył konferencję z pra- sę, na której obecni byli dziennikarze radzieccy i zagraniczni. Dyrektor Ge- neralny UNRRA przedstawił powo- dy swej podróży do ZSRR na Ukrai- nę i na Białoruś. Oświadczył, że jest szczególnie zadowolony z bliskiej współpracy między rządem i przedsta- wicielami UNRRA, jak również ze sposobu rozdziału towarów UNRRA.

O pomoc żywnościową dla zniszczonych krajów

W dniach od 2 do 9 września rb. odbędzie się w Kopenhadze doroczne zebranie Or- ganizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Wyzwolenia i Rolnictwa (FAO).

Na konferencji będą omawiane m. in. pro- jekty międzynarodowej organizacji rozdzia- łu żywności oraz w związku z likwidacją do- staw UNRRA z końcem bież. roku, sposoby dopomożenia w roku 1947 państwom, które korzystały z tych dostaw.

Dziennikarze zagraniczni w Min. Apropizacji i Handlu

WARSZAWA (PAP). W dniu wczorajszym w ministerstwie Apropizacji i Handlu odby- ła się pod przewodnictwem min. Szałchew- skiego, konferencja z przebywającymi w Pol- sce przedstawicielami prasy zagranicznej — poświęcona sytuacji aprówizacyjnej Polski.

MISJA DOBREJ WOLI

Harold Laski o celach podróży delegacji brytyjskiej Partii Pracy do Moskwy

W prasie belgijskiej Harold Laski ogłosił artykuł, charakteryzujący nastawienie, z którym delegacja Labour Party udawała się z wizytą do Związku Radzieckiego.

Opuściliśmy Londyn, wraz z trzema kolegami z centralnego komitetu wykonawczego Partii Pracy, by udać się do Rosji. Celem tej wizyty było przygotowanie gruntu, w miarę naszych możliwości, dla jak najdalej sięgającego porozumienia między nami a sternikami Państwa Radzieckiego.

Rząd radziecki powitał nas serdecznie naszą propozycją; minister Bevin, ze swej strony, zrobił wszystko możliwe, by zachęcić nas do podjęcia tej podróży i ułatwić nam jej perypetie.

HAROLD LASKI

Powiedzieliśmy Rosjanom, że nie ma takich zagadnień, których nie byłibyśmy gotowi omówić z nimi, i że pragniemy, w miarę naszej możliwości, rozproszyć chmury nieporozumień, jakie zasłaniały horyzont stosunków anglo-rosyjskich od chwili zakończenia wojny.

5 ZASADNICZYCH PRZESŁANEK WSPÓLPRACY

Cele naszej podróży były wyraźnie ustalone. Po pierwsze, mieliśmy przeświadczenie, że problem stosunków anglo-rosyjskich nie jest nierozwiązalny, o ile uda nam się osiągnąć wzajemne zrozumienie i, co z tego wynika, wzajemne zaufanie.

Po drugie, rozumiemy doskonale gorące życzenie Rosji zabezpieczenia się przed najzdem. Była ona w ciągu ostatnich trzydziestu lat dwukrotnie ofiarą najazdu niemieckiego; każda z tych wojen naraziła ją na ciężkie straty, zarówno w ludziach, jak w materiale. Jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że sternicy państwa rosyjskiego wymagają od czynników, zarządzających życie świata powojennego, zabezpieczenia Rosji przed nową agresją.

Po trzecie, jadąc do Rosji, zdawaliśmy sobie doskonale sprawę, iż kraj ten ma prawo być dumny z tego, czego dokonał. Nie tylko dlatego, że naród rosyjski poniósł w ostatniej wojnie olbrzymie straty w zabitych i rannych, lecz przede wszystkim dlatego, iż wojna ta wykazała uderzający kontrast między dawną Rosją carską, reżimem korupcji, zdrady i niedoświadczenia, a Rosją obecną, odznaczającą się niezłomną energią, dzięki której pobity został jej potężny wróg. Z pomocą Ameryki i Wielkiej Brytanii, Rosjanie złamali stos pałaczywo narodowego „socjalizmu” i doprowadzili ten haniebny reżim do upadku. Zrozumiałe jest przeto przeświadczenie Rosjan, że należą oni do do czołowych narodów świata i że mają prawo wymagać, by pozwolono im wziąć wydatny udział w kształtowaniu przyszłych losów świata.

Po czwarte, zgadzamy się co do tego, że Niemcy powinny być zdemilitaryzowane i „zdenazifikowane”. Niemcy mogą być przyjęte do zespołu narodów i otrzymać prawo samodzielnego rządzenia się jedynie wtedy, gdy zrozumieją konieczność zaprowadzenia wolnego, demokratycznego ustroju państwowego i gdy wyrzekną się raz na zawsze wojowniczej ekspansji kosztem swoich sąsiadów.

Muszą oni wynagrodzić wyrządzone szkody. Muszą dać dowody, że pragną istotnie szczerze współpracować z innymi narodami dla osiągnięcia wzniosłych celów pokoju, kultury i dobrobytu. Nie możemy pozwolić, by brutalne sily militarystyki niemieckiego rozpętały się znów niszczycielsko nad światem.

Po piąte, uznajemy, że Rosja, państwo socjalistyczne na tle świata w przeważnej mierze kapitalistycznego, zajmując w świecie międzynarodowym stanowisko o całkiem szczególnym znaczeniu; świadczy o tym historia dyplomatyczna świata w okresie od r. 1917 do 1941. Musimy bezwzględnie doprowadzić do ustalenia między sobą takiego *modus vivendi*, które by nas uwolniło od ustawicznej obawy przed bombą atomową lub innymi, nie mniej strasznymi rodzajami broni (przykład: broń bakteriologiczna).

KONIECZNOŚĆ WZAJEMNEGO ZAUFANIA

Odczuwamy ogromną sympatię dla przeważnej części celów społecznych Państwa Radzieckiego. Zapewniamy jego sterników, że mogą mieć pełne zaufanie do nas.

W świetle tych zasad, istnieją jednak pewne rzeczy, co do których chcielibyśmy, aby Rosjanie je zrozumieli. Nie widzimy żadnych przyczyn, które mogłyby zrodzić wrogość między nami. Uważamy, że interesy Anglii i Rosji w Iranie dałyby się z łatwością uzgodnić; przynajmniej, że jest już najwyższy czas po temu, by zrewidować konwencję z Montreux, i że jest rzeczą możliwą unormować tę sprawę w sposób odpowiadający obecnym zmienionym warunkom. Nie mamy powodu przypuszczać, że istnieją głębsze przyczyny do konfliktu interesów brytyjskich i rosyjskich na Środkowym Wschodzie. Gotowi jesteśmy zrobić wszystko możliwe, by udowodnić Rosjanom, że poparcie udzielane Chinom przez Stany Zjednoczone nie ma bynajmniej na celu zahamowania rozwoju demokratycznego Chln.

Przed wszystkim zaś chcemy stwierdzić, że ani jeden członek Labour Party nie jest w najmniejszej mierze zainteresowany w propagowaniu koncepcji Bloku Zachodniego wymierzonej przeciwko Rosji, ani zjednoczenia anglo-amerykańskiego, jak to proponował w Fulton p. Churchill.

Staraliśmy się unikać wszelkich zatargów z Ameryką, lecz nie mamy zamiaru prowadzić tej polityki za cenę nastawienia antyrosyjskiego. Przeciwnie, uznajemy i rozumiemy stanowczo, z jaką Rosja podkreśla konieczność pełnej, przyjacielskiej współpracy trzech wielkich mocarstw; jest ona nieodzownym warunkiem nie tylko dla utrzymania pokoju, lecz również dla możliwości przeprowadzenia wielkich zadań międzynarodowych w dziedzinie społecznej, gospodarczej i kulturalnej.

WSPÓLNE CELE OBYDWU NARODÓW

Oto są przesłanki, na których bazujemy naszą podróż. Mam nadzieję, że Rosjanie

operują przesłankami zbliżonymi do naszych. Mamy, mimo wszystko, wspólne cele; wybory parlamentarne r. 1945 podkreśliły wolę narodu brytyjskiego do działania wspólnego dla osiągnięcia tych wspólnych wielkich celów.

Gdy min. Bevin powiedział Rosji, że gotów jest podpisać z nią pakt pokoju na 50 lat, to nie tylko myślał on tak, jak mówił, lecz wyrażał również myśl całego ruchu socjalistycznego Anglii. Oto dlaczego chcemy, by całokształt zagadnienia postawiony był na wyższym poziomie, aniżeli to się działo dotychczas.

Jeżeli, na przykład, pragniemy osiągnąć jedność gospodarczą Niemiec, to czynimy to nie dlatego, byśmy chcieli zrobić z tego kraju ośrodek przeciwko Rosji, lecz dlatego, iż uważamy, że gdyby sześćdziesiąt milionów Niemców ogarnęła rozpacza, to utworzyłby oni niebezpieczne ognisko zapalne w samym środku Europy. Uważamy, że powinno się przygotować — w granicach rozsądku — grunt dla odbudowania Niemiec na polu gospodarczym, lecz należy to czynić w ten sposób, by nie dopuścić do odrodzenia się niemieckiej sily wojskowej.

Dla nas demokracja nie polega na biernym akceptowaniu rozkazów otrzymanych z góry; według naszego poglądu, demokracja oznacza czynny i stale wzrastający udział zwykłego obywatela w wykonywaniu zadań państwa. Mamy niezłomną nadzieję, że uda nam się przekonać Rosjan o słuszności tego poglądu.

CZY JEST BRYTYJSKA WSPÓLNOTA LUDÓW

Chodził nam przede wszystkim o to, by Rosjanie zrozumieli nas, tak jak my staraliśmy się zrozumieć ich. Chcemy, by zdali sobie sprawę z faktu, że nie jesteśmy przedstawicielami starego, upadającego Imperium; jesteśmy pionierami nowej, socjalistycznej wspólnoty ludów brytyjskich, silnej swoją energią, tryskającej energią, oddanej szczerze sprawie pokoju. Chcemy budować przy-

Dzieci polskie i angielskie zagrają w jednym filmie

Pragnąc uzyskać bogate możliwości, wynikające z udziału dzieci w filmie, jedna z wielkich wytwórni angielskich postanowiła podjąć ciekawy eksperyment: spojrzeć oczami dzieci na nowy współczesny świat, leczący teraz rany niedawnej przeszłości.

Powstaje więc cykl filmów pod ogólnym tytułem „Czarodziejski Glob”.

Cykl obejmuje kraje europejskie, a zwłaszcza te, które najbardziej ucierpiały podczas wojny. Między innymi również — Polskę. Bohaterami filmów tego cyklu jest parka dzieci angielskich, Piotrus i Pat (wraz z przeabawnym szczeniakiem Cezarem), które w podróży po „czarodziejskim globie” w mniej lub więcej czarodziejski sposób zwiedzają poszczególne kraje, a w każdym z nich towarzyszy im i przewodniczy druga parka dzieci miejscowych.

Realizacji cyklu podjął się znakomity reżyser angielski Herbert Marshall, który po nakręceniu przygód Piotrusia i Pat w Czechosłowacji, przybył obecnie do Polski, aby przy współudziale „Filmu Polskiego” zrealizować nowy odcinek ich „cudownej podróży”. Przed zdumionymi oczyma małych Anglików przesunąć się ma tragiczny patos ruin Warszawy, czar starego Krakowa, piękno Tatr, krasa wsi polskiej w Święto Dożynek, wreszcie twórcy rozmach fabryk łódzkich i portu gdańskiego.

Wykonawców ról głównych — Piotrusia i Pat, zarówno jak i ich małych przewodników, Janka i Halinki — reżyser Marshall znalazł w Polsce. Warunkiem, któremu musieli oni odpowiadać, była znajomość języka angielskiego. Mimo to zgłosiła się znaczna ilość zaleźwie od ziemi dorosłych kandydatów, z których wybrano czworo po starannym przeegzaminowaniu i próbach. Cała

ekipa — wraz z wytrawnymi operatorami „Filmu Polskiego”, Samuciewiczem i Zajcikiem — z zapalem i radością wyruszyła przed paroma dniami na nakręcanie pierwszych zdjęć do Krakowa i Zakopanego.

Rolę Janka, małego powstańca z Warszawy, gra w „Czarodziejskim Globie” jedenaścioletni Jurek Chowańczak. Partnerką jego w roli Halinki jest Basia Rejndłówna.

Natomiast parke angielskich podróżników grają autentyczni Anglosasi: małą Pat jest jedna z córeczek brygadiera Drury, szefa misji UNRRA w Polsce, a Piotrusiem — syn Attache ambasady Brytyjskiej, p. Holliday.

Może koleżeństwo, zawarte przy wspólnej pracy nad filmem złączy dzieci polskie i angielskie trwałymi więzami przyjaźni na długie lata.

Warto nadmienić, że mała miss Diana Drury, o śmieśniej nadąsanej buzi i lśniących lokach, oraz Mr. Holliday Jr. honoraria swoje, które uzyskują za udział w filmie, przeznaczają w całości na cele pomocy dla dzieci polskich.

Z. R.

Zasłużeni warszawiacy zostali odznaczeni

Prezydium Krajowej Rady Narodowej przyznało odznaczenia obywatelom m. st. Warszawy za pracę przy odbudowie stolicy, uporządkowaniu administracji oraz za pracę społeczną.

Odznaczeni zostali: Polonia Restituta III klasy: Jerzy Albrecht, Polonia Restituta IV klasy: inż. Stanisław Beniger, Jerzy Domi-

ski, inż. Wiesław Fijałkowski, Wiktor Grodzicki, Leszek Guzik, Henryk Jabłoński, Władysław Jagiełło, Borys Jaszczuk, Edward Strzelecki i Edmund Świdziński. Polonia Restituta V klasy: Hieronim Dobrowolski, inż. Gustaw Poltański, Maria Gajewska, inż. Jan Kubalski, Henryk Ładosz, Stefan Pruss, dr Jan Rutkiewicz, inż. Ewa Wudzka i Aleksander Zawadzki.

Złoty Krzyż Zasługi: Aleksy Bachulski, Lucjan Borowski, Leon Bryl, Ryszard Burchacki, Józef Drzewiecki, Illa Genachow, Czesław Gil, Roman Gwiazda, Bronisław Janowski, Kazimierz Jezierski, Zbigniew Kępa, Józef Kiereciński, Władysław Leon Kniga, Roman Kochański, Tadeusz Kolakowski, Roman Kolodziejczyk, inż. Stanisław Kowalczyński, Bolesław Kowalski, Władysław Legiec, dr Mikołaj Łącki, Czesław Marzec, Jan Moskal, Aleksander Pałasz, inż. Bolesław Pawłowski, Fabian Piłacki, Stanisław Pochmara, William Ramus, Władysław Rosiecki, Stanisław Rupniewski, Jadwiga Rydgerowa, Eugeniusz Sauter, Irena Sendlerowa, Edward Siczka, Stanisław Siwczyński, Jan Kotwica-Skrzypek, Franciszek Smolarek, Mirosław Stanko-İringh, Jan Szczepaniak, Teofil Szczek, Józef Szuczki, dr Władysław Szenajch, Stanisław Słowiński, Szczepan Teodorczyk, dr Zygmunt Traczyk, Mieczysław Wojciech Wentlandt, dr Ludwik Wigocki, Stanisław Wostowski i Ryszard Zak.

Ponadto 237 osób zostało odznaczonych srebrnymi Krzyżami Zasługi i 89 osób brązowymi Krzyżami Zasługi.

Dekoracja zasłużonych odbędzie się dziś dnia 31 sierpnia, o godz. 11 rano, w sali posiedzeń Stołecznej Rady Narodowej.

Delegacja polska na Kongres Pomocy Dzieciom

(R) Dnia 17 września rb. odbędzie się w Genewie Kongres Międzynarodowego Związku Pomocy Dzieciom (Union Internationale de Secours aux Enfants). Przedstawicielką sekcji brytyjskiej tego związku, jest przebywająca od pewnego czasu w Polsce miss Andersen.

Przed kilku dniami Komitet Koordynacyjny przy Min. Oświaty otrzymał od sekretarza generalnego tego Związku, p. Georges Thelin list, w którym informując o celach i historii powstania Związku zaprasza on

I Międzynarodowy Zlot Młodzieży b. więźniów obozów koncentracyjnych

W dniu 25 lipca wspaniale udekorowany zamek w Szczytnie był terenem uroczystego otwarcia I-go Międzynarodowego Złotu Młodzieży Byłych Więźniów Politycznych, który zgromadził ponad 400-tu uczestników z kraju i zagranicy.

Program Złota obejmuje kluby dyskusyjne oraz szereg referatów na aktualne tematy

młodzieżowe urozmaicony licznymi widowiskami artystycznymi, koncertami i imprezami sportowymi.

Otwarta w czasie Złota Wystawa obejmuje m. in. kącik Ziemi Odzyskanych, a dział wydawnictw z obozów koncentracyjnych, prace więźniów itp.

Zamknięcie Złota nastąpi 3 września.

Wspólnoty Brytyjskiej nie na wyzysku, lecz na pracy, nie na tradycji, lecz na doświadczeniu, na przyjacielskiej współpracy z innymi narodami, a nie na walce mającej za cel zniweczenie ich sily.

Taki jest nasz punkt wyjścia. Jeżeli Rosjanie wyjdą nam naprzeciw i przejdą drugą połowę drogi, by spotkać się z nami, to wspólne nasze dzieło uwiecznione zostanie powodzeniem.

Do Francji i do Chin wędruje już polski papier

Okres kształtowania naszej struktury gospodarczej mamy za sobą. Przemysł nasz przystosował się do nowych warunków pracy i wykazuje dynamikę silniejszą niż w latach przedwojennych. Są to rzeczy bezsporne dla każdego obserwatora.

Ostatni zjazd papierników w Jeleniej Górze wykazał, że papiernictwo nasze nie pozostaje w tyle za innymi. Trudności, jakie napotyka na swej drodze, przełamuje skutecznie. Produkcja rośnie w szybkim tempie i dziś już przystępujemy do eksportu. Pierwsze transporty papieru poszły już do Francji i do Chin.

Jeszcze w lipcu ub. r. produkcja papieru wyniosła 2.773 ton, tektury — 205 ton. W grudniu osiągnęła 7.342 i 746 ton w maju b. r. 12.603 i 1.576 ton. W lipcu ub. r. przemysł papierniczy zatrudniał 7.096 pracowników, w grudniu 11.034, w kwietniu b. r. już 14.496 pracowników. Widzimy, że wzrost stanu zatrudnienia nie jest proporcjonalny do wzrostu produkcji. Przyczyną tego stanu rzeczy należy szukać w braku wykwalifikowanych sił pracowniczych, częściowo jest on spowodowany również koniecznością przeprowadzania szeregu prac o charakterze przejściowym, jak generalne remonty, odbudowa itp.

Duże trudności w przemyśle papierniczym powoduje brak surowca, celulozy, szmat lnianych, kaolinitu, kałafonii, barwników, duże utrudnienie powoduje również brak filców i sit.

Mimo tych wszystkich trudności produkcja przemysłu papierniczego jest w dużym stopniu zróżniczkowana. Obejmuje ona papiery gazelowy, drukowy, do pisania, pakowy, bibułek papierosową, tekturę, ligninę i in. Plan trzyletni produkcji obejmuje nie

Wnioski o rehabilitację pod kontrolą P. Z. Z.

Podczas obrad Poznańskiego Polskiego Związku Zachodniego postanowiono, że wszystkie komórki organizacyjne PZZ wzmogą akcję kontroli społecznej w sprawie renegeatów, którzy współpracowali z okupantem i zapisywali się na jego listy narodowościowe. Komórki PZZ prowadzić będą kontrolę wszystkich osób zrehabilitowanych i niezrehabilitowanych, jak również przeprowadzą dochodzenie, celem wykrycia ukrywających się wrogich elementów, wprowadzą obserwatorów na procesy rehabilitacyjne, zbierając materiały obciążające zrehabilitowanych, celem założenia sprzeciwu.

tylko dalszy wzrost wytwórczości, lecz również i dalsze jej różniczkowanie.

Budowa nowych fabryk nie jest chwilowo przewidziana, silny nacisk położony jest natomiast na odbudowę i rozbudowę już istniejących. Przewiduje się również racjonalizację zakładów przez scalanie, ew. likwidowanie nienadających się do prowadzenia. W ramach tej akcji przewidziana jest rewidukacja sprzętu fabrycznego z Niemcami, chodzi tu nie tylko o maszyny, lecz również i o części zamienne. Filce trzeba będzie sprowadzać w drodze umów handlowych ze Szwecją, fabryki polskie bowiem będą w stanie pokryć nasze zapotrzebowanie najwyższe w 50 proc.

Brak wykwalifikowanych sił roboczych da się usunąć dzięki szkolnictwu zawodowemu. Dotychczas zorganizowano 8 kursów, które przeszło 150 osób, ponadto w fabrykach przeszkolono 500 osób, niezależnie od tego uruchomiono przy fabrykach w Kluczkach i Myszkowie dwie szkoły zawodowe, w programie przewidziane jest utworzenie dalszych czterech szkół i liceum papierniczego. W Łodzi, przy wydziale mechanicznym politechniki została utworzona katedra technologii papiernictwa.

Ważnym zagadnieniem, które ma być w niedługim czasie rozwiązane jest sprawa plac roboczych. W tej dziedzinie zostaną dokonane poważne zmiany. Stawki plac będą podwyższone, premie zostaną racjonalizowane.

Tak więc przemysł papierniczy przystąpił teraz do regulowania na swym terenie wszystkich niedociągnięć powstałych na tle niornormalnych warunków, w jakich rozpoczęła swą pracę.

J. S.

Apro wizacyjny

Komisarz Oszczędnościowy

WARSZAWA. Minister Aprowizacji i Handlu ustanowił Komisarza Oszczędnościowego, którego zadaniem będzie inicjowanie wszelkiego rodzaju akcji oszczędnościowych w dziedzinie gromadzenia, przetwórstwa, rozdania i spożycia artykułów powszedniego użytku, przeznaczonych dla reglamentowanego zaopatrywania ludności. Niezależnie

od tego do zadań Komisarza będzie należało wykrywanie wad i braków w funkcjonowaniu aparatu gospodarczego i rozdzielniczego, jak również ujawnianie wszelkiego rodzaju marnotrawstwa w gospodarce reglamentowanej. Komisarzem Oszczędnościowym został inż. P. Bojarski.

Ciągłość praw emerytalnych pracowników samorządowych

WARSZAWA. Min. Administracji komunikuje, że Związki Samorządowe, które w swoim czasie ubezpieczyły swych pracowników we własnych funduszach emerytalnych,

mogą obecnie wznówić działalność tych funduszy pod warunkiem, że zostaną nim objęci wszyscy pracownicy, zatrudnieni dłużej niż rok w danym związku samorządowym oraz, że miejscowe statuty emerytalne zapewnią pracownikom świadczenia, na warunkach nie gorszych, niż te, jakie zapewniały ustawy pracowników prywatnych.

Wyjaśnienie obecnego stanu prawnego zapewnią pracownikom samorządowym ciągłość praw emerytalnych, nabytych przez ubezpieczenie w lokalnych funduszach emerytalnych.

Nowinki

gospodarczo - przemysłowe

1 MILIARD ZŁOTYCH OBROTU
Obroty Centrali Zaopatrzenia Materiałowego Przem. Węgl. w pierwszym półroczu br. przekroczyły sumę 1 miliarda zł, podczas gdy za 7 mies. 1945 r. wyniosły 850 milionów zł.

CO PRZYWIEZIŁYMY ZE STREFY RADZIECKIEJ

W ciągu pierwszego półroczu br. z radzieckiej strefy okupacyjnej przywieziono do Polski towarów wartości 272.395 tys. zł., w tym soli potasowej — za 196.925 tys. zł., benzyny motorowej syntetycznej za 40.010 tys. zł. i kauczuku syntetycznego za 35.460 tys. zł. W tym czasie do strefy radzieckiej wywieźliśmy towarów wartości 170.682 tys. zł., z czego na węgiel i koks przypada kwota — 143.754 tys. zł., reszta zaś na benzol i naftalinę.

EKSPORT WYROBÓW DRZEWNYCH DO ANGLII

W Zjedn. Przem. Drzewnym w Łodzi zrealizowanych jest 26 czynnych zakładów, zatrudniających 2 tys. pracowników. Wartość produkcji w I-szym półroczu br. wyniosła ponad 76 mil. zł. W czerwcu br. przystąpiło do realizacji zamówień ek portowych do W. Brytanii, które wykonano już w 30 proc.

Goeth wykręca się od odpowiedzi Smiech mordercy przy wstrząsających zeznaniach świadków

W dalszym ciągu procesu Goetha zeznał świadek Krischer Henryk, stwierdzając, że dwa razy tygodniowo przywożono więźniów z Montelupich i rozstrzeliwano na górze straceń. Świadek widział też egzekucje kobiet oraz dzieci w wieku od 2 — 5 lat. Świadek Kopystekki, więziń polskiego oddziału, osadzony w obozie za pięć minutów przekroczenie godziny policyjnej, mówi o tym jak przy kopaniu dołów pod stupy, wydobywano kilofami ciała pogrzebane na głębokości 30 cm. Widział on stracenie 6-ciu zsoferów, podejrzanych o pochodzenie żydowskie.

Świadkowie Krawczyk i Głowacki podają obszernie szczegóły masowego łapanek po wybuchu powstania warszawskiego, w których zatrzymano i przetransportowano do Piażowa około 6.000 ludzi.

Świadek Erna Landau ukryta na strychu domu przy ślepych zaułku w Tarnowie widziała jak Goeth wymordował wtedy 54 osoby za przemyt dzieci do wagonów.

Świadkowie dr Steinberg, Edward Elsner i Regina Weiss opisują warunki w obozie w Szehni, który podlegał oskarżonemu. Przebywało tam kilka tysięcy Polaków i Żydów. Podają oni szczegóły masowej likwidacji około 700 Żydów, przywiezionych we wrześniu 1943 r. ze zlikwidowanych gett Bochni, Rzeszowa, Tarnowa i Jasła.

Postrachem obozu w Szehni byli Unterhuber i Grzymek. Ciężko rannych dobijano na łóżkach w szpitalu. Więźniów wieszano czterokrotnie na cały dzień na palach wbitych w środek placu apelowego. Często były również egzekucje grup przywiezionych spoza obozu. Tak np. wyprzedzono grupę kalek i starców z Jasła oraz grupę cyganów. W jesieni 1944 r. w transporcie przeznaczonym do Szehni wybrano kobiety ciężarne i strzelono na cmentarzu w Moderówce.

Świadek Elsner, który później został wywieziony do obozu w Gross-Rosen, był obecny przy pieczętowaniu przez Gestapo skrzyń Amona Goetha, aresztowanego już wówczas przez władze niemieckie.

Dobytek Goetha wywieziony z Piażowa zajmował jedną ogromną salę.

W czasie zeznań świadka oskarżony śmieje się w głos, machając pogardliwie ręką. Makabryczne zeznania poprzednich dni nie zrobiły na nim najmniejszego wrażenia.

Świadek dr Faber potwierdza zeznanie świadka Figi i Lesera, iż Goeth własnoręcznie dokonał egzekucji matek i dzieci w Tarnowie.

Świadek Moses Juda podaje szczegóły zamordowania trzech Żydów, między nimi Rubinsteina i Muellera za to, iż w sobotę wykonywali praktyki religijne.

Po zeznaniach świadka M. Balsamana, który opisuje wyciąganie dzieci z wagonów na dworcu w Tarnowie, prokurator Cypryan zadaje oskarżonemu szereg pytań. Oskarżony nie może się już wykręcać, nie chce jednak potwierdzić wprost, mówi: „możliwe, nie pamiętam, istotnie, ...mogło tak być”.

Odpowiedzialność za to, co robiono z dziećmi w Tarnowie, zrzuca na policję bezpieczeństwa twierdząc, iż to nie należało do jego kompetencji. Nie potrafi wytłumaczyć co się miało z tymi dziećmi stać po odłączeniu ich od rodziców. Nie zabieranie zaś dzieci do obozów tłumaczy brakiem miejsca i zakazami wojskowymi.

1 września dniem generalnego oczyszczenia stolicy

Na specjalnym posiedzeniu wszystkich przewodniczących Dzielnicy Rad Narodowych postanowiono uporządkować w dniu 1 września r. b. na terenie Warszawy następujące place:

Sródmieście: skwer między Wawelską a Filtrów, Krakowskie Przedmieście (przed kościołem Wzytek); Wola: skwery od Młynarskiej do wiaduktu kolejowego; Żoliborz: Pl. Wileńska; Bielany: Al. Zjednoczenia róg Marymonckiej; Mokotów: Puławska nr 14; Praga-Południe: Al. Zielonicka (pętla tramwajowa); Praga-Północ: Targowa róg Żabkowskiej i ekopanie reszty skwerów.

Powysze place mają uporządkować Dzielnicowe Rady Narodowe wspólnie z Dzielnicowymi Komitetami Odbudowy m. st. Warszawy.

Rozpoczną się prace nad połączeniem Żoliborza z Marszałkowską

1 września, rozpoczyna się „Miesiąc odbudowy Warszawy”. W dniu tym Wareszawska Dyrekcja Odbudowy przystępuje do przedłużenia ul. Marszałkowskiej w kierunku północnym — do wiaduktu przy Dw. Gdańskim.

Prace rozpoczną się od skrzyżowania ulic Rymarskiej z Pl. Bankowym na trasie: od Pl. Bankowego parzystą stroną ul. Rymar-

Szpital dla dzieci warszawskich ufundują mieszkańcy Chicago

Znana działaczka amerykańska polskiego pochodzenia, p. Armella Katarzyna Mix z Chicago bawiła przez kilka tygodni w Polsce, zapoznając się szczegółowo z sytuacją szpitalnictwa warszawskiego, zwłaszcza dziecięcego.

P. Mix oświadczyła, że ma nadzieję zebrać niezbędne środki na budowę w Warszawie nowoczesnego szpitala dziecięcego. Zbiór-

Świadek Szulim Hollander, wnosi nowe szczegóły. Goeth sprawował również władzę nad obozem zakładów lotniczych w Mielcu, który następnie przewieziono do Wieliczki.

Z zeznań świadka Waclawa Rebena wynika, iż Goethowi podporządkowany był również obóz fabryczny w Rzeszowie.

Świadek widział również stracenie umundurowanego partyzanta radzieckiego.

Zakończenie procesu NSZ-owców Kary od 3 do 10 lat więzienia

W dniu wczorajszym zapadł w Wojewódzkim Sądzie Okręgowym w Warszawie wyrok przeciwko członkom organizacji nielegalnej N. S. Z., którzy zajmowali się przeprowadzaniem przez granicę „spalonych” NSZ-owców.

Główny oskarżony, Jan Bereszko (pseud. Zbigniew Niewiadomski) — kierownik placówki przerzutowej i szef propagandy NSZ na okręg śląski — został skazany na 10 lat więzienia z utratą praw obywatelskich na przeciąg lat 3. Zastępca Bereszki, Jan Jakowski (pseud. „Jacek”) został skazany na lat więzienia również z utratą praw obywatelskich na lat 3. Stanisław Gocał, b. wice-

Świadek Blaszkower Benjamin opisuje wyjazd do getta rzeszowskiego. Jako członek policji żydowskiej wyniósł osobiście w pierwszym dniu likwidacji 238 trupów. Co trzy dni odchodził transport po kilka tysięcy Żydów, kierowanych prawdopodobnie do Bełżca. W tej likwidacji brał udział oskarżony. (Dalszy ciąg procesu podamy w numerze następnym).

cestarosta w Bieleku, oskarżony o wystawienie przepustek członkom NSZ-u, został skazany na 5 lat więzienia z jednoczesną 2-letnią utratą praw obywatelskich. Ruta Hauserowa została skazana na 2 lata więzienia z utratą praw obywatelskich. Janina Komocka, oskarżona o udzielanie schronienia członkom NSZ, została skazana na 3 lata więzienia i rok utraty praw obywatelskich. Oskarżony Romuald Banasik, został skazany na 3 lata więzienia z zawieszeniem wyroku na przeciąg 2 lat.

Wreszcie oskarżony Kornel Michalek został skazany na 5 lat więzienia, przy czym kara została mu darowana na mocy amnestii.

O głodzie, chłodzie i niedostatku PPS-owcy odbudowują odlewnię w Warszawie

Na ulicy Kolejowej, jednym z odludnych zaułków Warszawy mieści się odlewnia Ambroziowicza. Przypadkowo przechodząc nie domyśliłby się nigdy, że w tych ruinach można było przystąpić do pracy. A jednak dokonali tego nasi towarzysze, robotnicy.

Odlewnia pracuje dziś pełną parą, robi odlewy dla firm pracujących dla rządu, dla gazowni, elektrywni, dla kolei i wodociągów. W lipcu produkcja osiągnęła 30 t., w sierpniu osiągnie już 35 ton. Prace te wykonuje 33 robotników w tym 24 Pepesowców. Przed wojną produkcja miesięczna wynosiła 50 do 60 ton przy stu robotnikach.

PRZED ROKIEM

To cyfrowe porównanie nie wystarczy dla scharakteryzowania olbrzymiego wysiłku naszych towarzyszy, ani ich ofiarności.

W październiku ub. r. na grazy te przybyli inż. Kamiński, oraz starzy nasi towarzysze Pepesowcy Starczewski,

Stare Miasto— oczyszczą spółdzielcy

Od dnia 24 do 31 bm. członkowie Związku Zaw. Pracow. Spółdzielczych przystąpiłi do pracy przy odbudowie stolicy. Terenem pracy jest Stare Miasto.

Zbiórka każdego dnia na Pl. Zwycięstwa punktualnie o godz. 7.30 rano.

Wojsko przy pracy w Alei Niepodległości

Ofiarna, samorzutna praca społeczeństwa coraz częściej wykazuje swą aktywność w

odbudowie Warszawy. Jest to wyraz wielkiego przywiązania do ukochanej Stolicy. Wojsko Polskie, któremu nigdy nie brakowało zapala do walki o wyzwolenie Warszawy, dziś z zapalem przystąpiło do jej odbudowy z inicjatywy generała brygady Piotra Jaroszewicza, przez dwa tygodnie maszerowały kolumny wojskowe wyposażone w łopaty i kilofy do pracy usuwania gruzów w Alejach Niepodległości. Pracowali tam wszyscy wojskowi od szeregowców do generałów oraz pracownicy cywilni (kontraktowi) III wice-ministerstwa Obrony Narodowej.

Wśród pracujących można było zobaczyć generałów: Jaroszewicza, Poliszczuka, Szareckiego i Rudolfa.

Rozkład pracy był tak uzgodniony między Departamentami, że tok pracy służbowej nie doznał żadnego uszczerbku.

W wyniku tej pracy uporządkowano Aleje Niepodległości na przestrzeni 350 m. długości i 18 m. szerokości po obu stronach ulicy.

S. kpt.

TUR w Radomiu opiekuje się poborowymi

Począwszy od dnia 20 b. m. w Radomiu, jak i w całej Polsce, odbywa się pobór do wojska.

Fala młodych ludzi, powołanych do służby w szeregach odrodzonej Armii Polskiej, przepływa przez miasto.

Młodzież ta zajął się wojewódzki oddział TUR-a, organizując dla niej w Domu Kultury Robotniczej codzienne audycje. Na program audycy składają się pogadanki na aktualne tematy, dając szereg ciekawych wiadomości z dziedziny nowych wynalazków, historii, a przede wszystkim z dziedziny nowej rzeczywistości Polski. Pogadanki te są przeplatane filmami naukowymi, humorystycznymi i występami chóralnymi.

W ten sposób, młodzież oczekująca na zakwalifikowanie i przydział do odpowiednich formacji, nie błąka się bezcelowo, nie czuje się obojętnie w nieznanym środowisku. Znalazła ona w Radomiu serdeczną opiekę, możliwość miłego i kulturalnego zapoznania sobie cza-

su, otrzymując przy okazji szereg podstawowych wiadomości.

Na audycje TUR-a młodzież zareagowała bardzo żywo, głośnie wyrażając swoją wdzięczność dla organizacji tak dobrze odczuwającej jej potrzeby.

TUR radomski jeszcze raz wykazał, jak doniosłą rolę odgrywa w życiu społecznym

Nowy dom P.P.S. w Sławnie

W dniu 17.8 1946 r. w obecności Wojewody inż. rankę przedstawicieli partii politycznych, przedstawicieli władz administracyjnych, samorządowych oraz licznych zaproszonych gości dokonano otwarcia Domu Partynego PPS i OM TUR-u w W-wie. Lokal ten znajduje się w obszernym budynku i obejmuje bogatą i doskonale utrzymanych sal.

Znaczne nadwyżki w przemyśle hutniczym Odlewy najpoważniejszą pozycją

Polski Przemysł Hutniczy wykonał w lipcu br. państwowy plan produkcji ze znacznymi nadwyżkami. W poszczególnych działach produkcji osiągnięte zostały następu-

jące rezultaty: koks wyprodukowano 78.634 tony, realizując plan produkcji w 100%, surowki — 64.403 tony (103% planu), stali surowej — 104.475 ton (108%), odlewów stalowych — 1.823 ton (130%), wyrobów walcowanych, kutech, działów przetwórczych i odlewów żelaznych — 78.529 ton (88,4%).

W dziale wyrobów walcowanych powstały trudności w wykonaniu planu z powodu niezbędnego remontu w dużej walcowni buty „Pokój” i „Renard”.

W porównaniu do poprzedniego miesiąca najpoważniej wzrosła produkcja odlewów stalowych (plus 15,3%) oraz produkcja stali surowej (plus 11,3%), wzrosła również produkcja koks (plus 2,3%).

Wytwórnie Filmowa „Gromada” zakładają organizacje młodzieżowe

Przeszło półtora miliona członków, liczący zespół organizacji młodzieżowych wystąpił niedawno ze zdrową inicjatywą, założenia wytwórni filmów, która przez wytwarzanie filmów naukowych, pomocniczo - nau-

kowych i rozrywkowych o wartościach wychowawczych oddaży „Film Polski” i zaspokoi wielki głód filmowy odbudowującego się Państwa.

W skład nowej Społecznej Wytwórni Filmów pod nazwą „Gromada” wchodzi organizacje OMTUR, ZWM, ZMD, WICI oraz ZHP, które będą współpracowały z „Filmem Polskim”.

„Gromada” nie uchylila jeszcze rąk ka tajemnic produkcji, ani nie podała najbliższych projektów.

Najpierw Bydgoszcz — teraz Toruń

Miejska Rada Narodowa w Toruniu wybrała na posiedzeniu plenarnym specjalną delegację, która wyjedzie do Warszawy z memoriałem w sprawie Foerstera, aby był on sądony w Toruniu.

Szkoła Nauk Politycznych w Krakowie

W nadchodzącym roku akademickim powstanie w Krakowie przy Uniwersytecie Jagiellońskim dwuletnia szkoła Nauk Politycznych.

Kierownictwo tej placówki naukowej objął wybitny znawca prawa międzynarodowego, prof. U. J. Ludwik Ehrlich.

WYŚCIGI KONNE — SŁUŻEWIEC
Jutro w Niedziele
WIELKA NAGRODA
DERBY
100.000.— złotych
POCZĄTEK O GODZINIE 14-ej

Wyścigi konne na Służewcu Zapisy koni na sobotę, 31 sierpnia

GONITWA 1. Nagroda 5000 zł. dla 3 l. i st. koni. Dystans około 1600 mtr.: Chianti (56) st. Państw. Inwo, Inwazja (61) st. Państw. Golejewko, Narwal (58) st. W. Zylo, Rewelacja (61) st. A. Mieczkowskiego, Stefka (61) st. Państw. Michałow.

Storzysk (57) st. „Klejnot”, Suhor (57) st. „Klejnot”.

GONITWA 7. Nagroda 5000 zł. dla 3 l. og. i klaczy arabskich. Dystans około 1600 mtr.: Parkas (59) st. Państw. Łososina Dolna, Furda (57) st. Państw. Nowy Dwór, Frona (57) st. Państw. Walewice, Uszmir (59) st. Państw. Nowy Dwór, Verona (57) st. Państw. Racot.

GONITWA 2. Nagroda 6000 zł. dla 3 l. i st. koni. Dystans około 1800 mtr.: Finis (63) st. Państw. Michałow, Lotna II n(61) st. st. Państw. Michałow, Lotna II (61) st. Iosza(4), Wisła (55) st. Państw. Okocim.

GONITWA 4. Nagroda 6000 zł. dla 4 l. i st. koni. Dystans około 2600 mtr.: Czamara II (59) st. Państw. Leszno, Finis (59) st. Państw. Michałow, Ganey (59) st. Państw. Widzów, Globus (63) st. „Turów”, Lotna II (57) st. Państw. Janów Podlaski, Murza (57) st. „Działosza”, Opieka (57) st. „Turów”, Tobruk II (59) st. Państw. Okocim, Victory (57) st. Państw. Albigoa.

GONITWA 3. Nagroda Scotch Boy'a dla 2 l. og. i kl. Dystans około 1000 mtr.: Gniw (57) st. „Klejnot”, Irrehrer (57) st. Państw. Widzów, O Rety (57) st. Państw. Janów Podlaski, Solfatara (55) st. Państw. Okocim.

GONITWA 4. Nagroda 8000 zł. dla 3 l. i st. koni. Dystans około 1600 mtr.: Chanson (56) st. „Klejnot”, Pani Polmoodie (61) st. Państw. Inwo, Sybille d'Or (61) st. Państw. Golejewko, Urga (61) st. Państw. Albigoa.

NASZE TYPY

1. Narwal — Inwazja.
2. Lotna II — Wisła.
3. Gniw — Solfatara.
4. Chanson — Sibille d'Or.
5. Prachtkerl — Samosierra.
6. Onyx — st. Klejnot.
7. Fronada — Furda.
8. Tobruk II — Lotna II.

GONITWA 5. Nagroda Piekwicka 1000 zł. dla 4 l. i st. og. i klaczy. Dystans około 2400 mtr.: Bojar (59) st. Ferdynandów, Brokat (59) st. „Turów”, Orion IV (59) st. Państw. Leszno, Prachtkerl (59) st. Państw. Janów Podlaski, Sybille d'Or (57) st. Państw. Golejewko, Somosierra II (57) st. Państw. Michałow.

GONITWA 6. Nagroda Wagrama 8000 zł. dla 2 l. og. i klaczy. Dystans około 1000 mtr.: As Dur (57) st. Państw. Leszno, Ganimed (57) st. Państw. Okocim Isthmus (57) st. Państw. Michałow, Nandu (57) st. Państw. Albigoa, Odysea (55) st. „Turów” Onyx (57) st. „Brzozów”, Ravenzori (57) st. Państw. Widzów, Santa Cruz (57) st. Państw. Janów Podlaski, Sobiesława (55) st. Państw. Inwo.

ZAWIADOMIENIE

W dniu Derby 1 września wszystkie bilety sezonowe i jednorazowe bilety wejścia bezpłatne na trybunę pierwszych miejsc są nieważne, za wyjątkiem bilety (tarcz) na trybunę główną i bilety służbowych.

OGŁOSZENIE

Zw. Zawodowy Pracowników Służby Zdrowia

Komisja Centralna Zw. Zawodowych zorganizowała Komisję Organizacyjną Pracow. Służby Zdrowia której przewodniczącym został obrany dr Jan Rutkiewicz.
Termin Zjazdu Ogólnokrajowego Zw. Zaw. Pracow. Służby Zdrowia został ustalony na dzień 27 i 28 października br.
Komisja organizacyjna mieści się w Warszawie ul. Chocimska 5.

Robotnicy dyrektorami

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych w Katowicach zestawiała listę robotników, którzy dzięki swym zdolnościom zawodowym, organizacyjnym oraz nabytym w ciągu lat pracy wiadomościom zostali w ostatnim czasie wysunięci na stanowiska kierownicze w przemyśle. Lista obejmuje około 50 nazwisk.

Organizacja Muzeum na Majdanku

Zgodnie z poleceniem tow. premiera Osóbki-Morawskiego wydelegowano na teren obozu Majdanek specjalną komisję, która badała warunki w jakich znajduje się Państwowe Muzeum na Majdanku. Komisja przeprowadziła inspekcję obozu 26 i 27 sierpnia i powzięła następujące postanowienie: „Należy jak najszybciej uporządkować stan prawny Muzeum i wyważyć czterech właścicieli, na których gruntach znajduje się obóz. Należy przyspieszyć szczegółowe opracowanie planu plastycznego obozu, co zostało powierzone prof. Gotowi”.

Ministerstwo Kultury i Sztuki zajęło się dokładnym ustaleniem programu prac i planem ich finansowania. Budowę Muzeum na Majdanku będzie finansować Związek b. Więźniów Politycznych, w skład którego wchodzi przedstawiciele wielu narodów.

25 fabryk pod jednym zarządem

W Pabianicach połączono 25 fabryk przemysłu bawełnianego w jedną administracyjną całość, pod nazwą: Państw. Zakł. Przem. Bawełnianego. Zakłady zatrudniają 7 tys. pracowników; co do ilości wrzecion i krośien zajmują w kraju drugie miejsce, ustępując jedynie łódzkiej firmie Scheibler i Grohmann.

Za 535.875.000 zł wywieźliśmy towarów do Szwecji

W pierwszym półroczu 1946 r. wywieźliśmy do Szwecji węgiel i koks wartości 524.142 tys. zł. oraz cynk i biel cynkowa za 31.733 tys. zł.

Koncert dla szkół na dziedzińcu Wawelskim

W dniu 3 września z powodu rozpoczęcia zajęć w nowym roku szkolnym, o godz. 10.30 na dziedzińcu Wawelskim w Krakowie odbędzie się wielki koncert orkiestry Państwowej Filharmonii z udziałem wybitnych solistów, poświęcony wyłącznie muzyce polskiej.

Ponieważ koncert ten będzie transmitowany przez radio, Ministerstwo Oświaty zachęca wszystkie szkoły, posiadające radioodbiorniki, do wysłuchania tego koncertu.

Czytelnicy piszą Ta knajpa Rzym się nazywa

Zdarzyło mi się w tych dniach, że później skończyłem pracę, tak, że chcąc zjeść kolację, musiałem wejść do jednej z restauracji. Ponieważ najbliższe miejsca mojej pracy, przy Krakowskim Przedmieściu mieści się restauracja, którą właściciel dowcipnie nazwał „Ta karczma Rzym się nazywa”, wszedłem tam.

W trakcie kolacji właścicielka restauracji nastawiła radio na komunikat londyński BBC. W tym nie ma nic strasznego, dobrze zorientowana w swojej klienteli restauratorka liczy na klientelę „londyńska” i uprzyjemnia jej, jak może, pobyt.
Speaker londyński ogłaszał akurat jedną z kłamliwych wersji, jakoby w Polsce świadczono, miały być z powrotem wprowadzone! Zapytałem wobec tego właścicielki lokalu, czy nie lepiej byłoby nastawić muzykę, zamiast wysłuchiwać tych kłamstw.

W odpowiedzi usłyszałem, że pani ta nie wie, czy to są kłamstwa!
Księga żądań, którą — jak głosi napis — należy żądać, jak się okazuje, „skończyła się w zeszłym tygodniu”.

Ale nie pisałbym o tym wszystkim, gdyby nie pewien fakt.
Otóż, paniusia ta, nie omieszkała, widząc w mojej klapie znaczek PPS-owski, dodać: „Jestem dobra Polka, bo nie noszę w klapie żadnego znaczka!”
Nie mając zamiłowania do awantur w knajpach, bez względu na to, czy nazywają się „Rzym” czy „Londyn”, zareagowałem tylko słownie. Z drugiej jednak strony, bezczelność knajpiarzy, żyjących na łatwym chlebie, kiedy inni ciężko pracują, winna być ukarona. Są chyba jeszcze drogi, żeby taką paniusię nauczyć poszanowania dla odznaki partii, która ma za sobą półwiecze walk o Niepodległość Polski.
J. R.

Na podstawie § 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27.XI.1945 r. o trybie powoływania oraz o prawach i obowiązkach ławników w postępowaniu dożywotnim i w sprawach o przestępstwa szczególnie niebezpieczne w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 303), podaje do wiadomości listę ławników Sądu Okręgowego w Warszawie, powołanych na rok 1946 w trybie §§ 5 i 6 wyżej powołanego rozporządzenia, a mianowicie:

I. Z MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W WARSZAWIE.

L.p.	Nazwisko i imię	Adres
1.	Bazyłak Stanisław	Warszawa, Puławska 16 m. 12
2.	Broddecki Wincenty	„ „ Baluckiego 20
3.	Boguszewski Jan	Komorów, Krasińskiego 12
4.	Bolesławski Stanisław	Warszawa, Chmielna 104 m. 75
5.	Bidko Józef	„ „ Osiecka 56 m. 3
6.	Broniarek Józef	„ „ Sadyba, Podhalańska 3
7.	Balda Michał	„ „ Konopacka 15
8.	Batorski Józef	„ „ Narbutta 27-a
9.	Banaczowski Piotr	„ „ Reja 9
10.	Białkowski Marian	„ „ Stalowa 29 m. 9
11.	Brejnakowski Witold	„ „ Lekarska 8
12.	Bielański Stefan	„ „ Podchorążych 24 m. 26
13.	Bajor Mieczysław	Międzyziesie, Pierackiego 21
14.	Biernacki Czesław	Warszawa, Piotra Skargi 73 m. 5
15.	Błażejewski Franciszek	„ „ Jana Kazimierza 16
16.	Bombiak Tadeusz	„ „ Wawelska, domki fińskie XII-8
17.	Borysiewicz Jan	„ „ Siedlecka 27 m. 7
18.	Celeda Franciszek	„ „ Towarowa (S.P.B.)
19.	Clastek Franciszek	„ „ Wolska 6
20.	Ghmurzewski Władysław	„ „ Mokołowska 48 m. 2
21.	Czernyszew Stanisław	„ „ Płońska 8 m. 94
22.	Cygan Feliks	„ „ Marszałkowska 66
23.	Ciapa Wincenty	„ „ Fabryczna 9 m. 18
24.	Ciborowski Józef	„ „ Targowa 15
25.	Ciołkosz Józef	„ „ Rozbrat 16/18
26.	Czeredny Jan	„ „ Podchorążych 85 m. 1
27.	Dąbrowski Jan	„ „ Malczewskiego 28
28.	Dobrzyński Edmund	„ „ Chirowska 3 m. 4
29.	Domański Jan	„ „ Wileńska 19-28
30.	Dąbrowski Henryk	„ „ Dubieńska 19 m. 8
31.	Fijałkowski Kazimierz	„ „ Inżynierska 6
32.	Figat Władysław	„ „ Marszałkowska 62
33.	Florezyk Piotr	„ „ Nowogrodzka 48
34.	Fedorowicz Józef	„ „ 11 Listopada 46 m. 30
35.	Grzeszczuk Wacław	„ „ Rakowiecka 1/3
36.	Gawarecki Antoni	„ „ Wschodnia 19
37.	Gawel Stanisław	„ „ Fabryczna 9/25
38.	Gilert Wincenty	„ „ Tykocińska 36-7
39.	Grzybowski Marian	„ „ Trażnańska 5
40.	Guslew Stefan	„ „ Słowackiego 5/13 m. 12
41.	Grygalewicz Józef	„ „ Emilii Plater 30 m. 23
42.	Gorzędowski Zygmunt	„ „ Al. Jerozolimskie 103/71
43.	Goss Marian	„ „ Wileńska 23
44.	Grzechnik Arkadiusz	„ „ Stalowa 41 m. 13
45.	Idziak Zygmunt	„ „ Al. Jerozolimskie 85
46.	Jankowski Bronisław	„ „ Chmielna 38
47.	Jabłoński Stanisław	„ „ Witkowieca 39/3 Słiwica
48.	Jagodziński Wacław	„ „ Smolna 18-6
49.	Jankowski Aleksander	„ „ Krasińskiego 18
50.	Jankowski Jan	„ „ Grochowska 48/6
51.	Kulpa Wacław	„ „ Słowackiego 5/13
52.	Kulik Adam	„ „ Zakrzewska 12, Sielce
53.	Kulesza Franciszek	„ „ Mokołowska 46-a
54.	Kulesza Edmund	„ „ Mokołowska 46-a
55.	Kowalski Józef	„ „ Bema 56-11
56.	Kaczyński Teodor	„ „ Krasińskiego 18 m. 12
57.	Kamiński Józef	„ „ Czerniakowska 126-a
58.	Konopnicki Władysław	„ „ Koszykowa 51
59.	Karczewski Aleksander	„ „ Czerniakowska 53 m. 4
60.	Karbowiak Jan	„ „ Krasińskiego 18 m. 56
61.	Kohyliński Antoni	„ „ Dmochowskiego 6 m. 3
62.	Kotecki Tadeusz	Wydział Finansowy Mag. m. W-wy, Ref. ogza. Al. Jerozolimskie I (B.G.K.) p. VI, pok. 602
63.	Kozłowski Kazimierz	Włochy, Jachodnia 11
64.	Lisowska Maria	Warszawa, Marszałkowska 18 m. 7
65.	Lewandowski Eugeniusz	„ „ Krypska 1-a m. 1a
66.	Leski Kazimierz	„ „ Czerw. Krzyża 15 m. 21
67.	Lyskowski Henryk	„ „ Gersona 25
68.	Maciejko Łukasz	„ „ Narbutta 19
69.	Majewski Stanisław	„ „ Mokołowska 46-a m. 20
70.	Michnowski Stanisław	„ „ Kamionkowska 13
71.	Matuszak Stanisław	„ „ Kleczewska 48
72.	Majak Stefan	„ „ Podskarbińska 7 m. 54
73.	Mattiński Władysław	„ „ Widok 22, hotel Dworcowy
74.	Michalik Jan	„ „ Stalowa 13 m. 13
75.	Moszyński Bronisław	„ „ Moczydło 9
76.	Molendowicz Leon	„ „ Ujazdów Górny, domki fińskie VII-13
77.	Mazurkiewicz Józef	„ „ Podskarbińska 7 m. 15
78.	Morzejko Lucjan	„ „ Grochów, Żymierskiego 80
79.	Okoński Władysław	Milanówek, Długa 1/23 m. 4
80.	Olak Jan	Warszawa, Żolibórz, Krasińskiego 18 m. 3
81.	Orłowski Jerzy	„ „ Podskarbińska 5 m. 139
82.	Oślecki Maksymilian	„ „ Emilii Plater 9/11-2a
83.	Ostrochowski Wiktor	„ „ Emilii Plater 7 m. 17
84.	Pindor Teodor	„ „ Tarchomińska 5
85.	Pawłowski Stefan	„ „ Walecznych 36
86.	Pesche Henryk	„ „ Jagiellońska 27 m. 17
87.	Płwniecki Władysław	„ „ Zamieniecka 45 m. 4
88.	Polak Jan	„ „ Nowogrodzka 10 m. 28
89.	Ratajczyk Władysław	„ „ Kordeckiego 57
90.	Rydz Jan	„ „ Stoczkowska 13 m. 12
91.	Rymień Kazimierz	„ „ Żurawia 24-a
92.	Rudziński Bronisław	„ „ Koszykowa 49
93.	Sieczuh Wincenty	„ „ Stalowa 15-33
94.	Steciuk Sozont	„ „ Tykocińska 70 m. 2
95.	Studniarek Henryk	„ „ Lomżyńska 44
96.	Święciecki Ignacy	„ „ Ziemowita 22-7
97.	Szałek Jan	„ „ Smolna 14/8
98.	Szatkowski Michał	„ „ Marcinkowskiego 2/4
99.	Skassa Bolesław	„ „ Al. Jerozolimskie 37
100.	Suchođolska Wanda	„ „ Piusa XI Nr. 11
101.	Smolak Mieczysław	„ „ Al. Niepodległości 130
102.	Szymborski Rajmund	„ „ Powązkowska 24
103.	Sadowski Jerzy	„ „ Podchorążych 22 m. 18
104.	Słusarski Eugeniusz	„ „ Podskarbińska 7/55
105.	Sobiera Andrzej	„ „ Wawersk 14
106.	Soński Witold	„ „ Spalinowa 11 m. 3
107.	Szymański Józef	„ „ Legionowa 9
108.	Święciecki Edward	„ „ Grenadierów 9 m. 1
109.	Sokółski Wacław	„ „ 11 listopada 12
110.	Śpiewankiewicz Ignacy	„ „ Puławska 117 m. 6
111.	Tesiorowski Stanisław	„ „ Barona 15
112.	Wardziński Mieczysław	„ „ Warszawa, Al. Jerozolimskie 85 pok. 213
113.	Topolewski Marian	„ „ Promyka 15
114.	Wasilewski Stanisław	„ „ Słowackiego 5/13
115.	Wierzbicki Stefan	„ „ Stanisławowska 75 m. 44
116.	Wronka Jan	„ „ Mińska 33
117.	Waczkowska Marcela	„ „ Krasińskiego 18 m. 63
118.	Wardyński Antoni	„ „ Stanisławowska 81 m. 61
119.	Wilczyński Władysław	„ „ Niepodległości 130
120.	Wojnański Wacław	„ „ Ursynowska 36 m. 9
121.	Wycech Stanisław	„ „ Marszałkowska 60
122.	Wysocki Kazimierz	„ „ Narbutta 38
123.	Wojtkowski Romuald	„ „ Bończa 6-a m. 12
124.	Włodarczyk Zygmunt	„ „ Czerniakowska 126 m. 4
125.	Zdanowski Emil	„ „ Strzelecka 5-26
126.	Zawilański Władysław	„ „ Kozietulskiego 39
127.	Zieliński Adam	„ „ Waszyngtona 53-a
128.	Zarebski Eugeniusz	„ „ Czerniakowska 126-a m. 55
129.	Zak Piotr	„ „ Wleza 43-7
130.	Zochowski Mieczysław	„ „ Krasińskiego 18 m. 243

II. Z WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ Z TERENU POWIATU BŁONISKIEGO.

131.	Bartosik Stanisław	Blonie, Warszawska 11
132.	Dobosz Józef	Grodzisk, Koronkowa 52
133.	Fazan Czesław	Maszejonów, szkoła powsz., pow. Blonie
134.	Frejdlch Jerzy	Grodzisk, Kościuszki 121
135.	Geller Łukasz	„ „ 11 Listopada 35
136.	Górski Antoni	Nadarzyn, młyn, pow. Blonie
137.	Grubiński Jan	Brwinów, Zwirawa 2
138.	Kordelaszki Seweryn	Milanówek, Sienkiewicza 7
139.	Krasucki Bronisław	Grodzi k. Poniatowskiego 3
140.	Kret Józef	Brwinów
141.	Krychniak Władysław	Milanówek, Grudowska 9
142.	Laudyn Jan	Piłsudskiego 40
143.	Lopa Bronisław	Brwinów, Wilsona 28

L.p.	Nazwisko i imię	Adres
144.	Lobaszewski Edward	Grodzisk, 11 listopada 42
145.	Luzak Wacław	Guzów, cukrownia, pow. Blonie
146.	Nowakowski Stanisław	Blonie, Rynek 12
147.	Ohmezege Ewald	Grodzisk, Kolejowa 22
148.	Słoniowski Stanisław	w. Stefanowo, gm. Młochów, pow. Blonie
149.	Smoliński Jan	Blonie — Spółdzielnia
150.	Sobczak Bronisław	w. Fałcina, gm. Helenów, pow. Blonie
151.	Tomczak Zygmunt	Podkowa Leśna — Sołectwo
152.	Usik Konstanty, sekretarz	Nadleśnictwo Państw., Chojnów, pow. Piaseczno
153.	Wakier Henryk	Józefów, cukrownia, pow. Blonie
154.	Wojkowski Ludwik	Grodzisk, ul. Ułańska 37
155.	Wdowiak Wacław	Milanówek, Krakowska 19
156.	Zmigrodzki Zygmunt	„ „ Piłsudskiego 12

III. Z WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ Z TERENU POWIATU GROJECKIEGO.

157.	Asman Albin	Wieha, gm. Lechanice
158.	Bednarski Wacław	Grójec, Walki Młodych 33
159.	Dobrowolski Adam	„ „ Walki Młodych 16-a
160.	Dr. Grodecki Franciszek	„ „ Skargi 5
161.	Kański Stanisław	„ „ Walki Młodych 37
162.	Karaluch Kaswery	„ „ Walki Młodych 24
163.	Kolodziejek Władysław	Głuchów, Uniwers. Ludow., pow. Grójec
164.	Leśniewski Czesław	Góra Kalwaria, M. Ogród
165.	Małachowski Adam	Grójec, pow. Grójec
166.	Pietrusiak Adam	Grójec, Walki Młodych 26
167.	Pietrzakowa Władysława	„ „ Walki Młodych 35
168.	Pekalski Antoni	„ „ Walki Młodych 4/10
169.	Śweczyk Stefan	gm. Belsk
170.	Wojciechowski Jan	Grójec
171.	Zuberbiel Jerzy	„ „

IV. Z WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ Z TERENU POWIATU MIŃSKO-MAZOWIECKIEGO.

172.	Bogusz Stanisław	Mińsk Mazow., Stankowizna 13
173.	Cichoński Bolesław	„ „ Piłsudskiego 32
174.	Dobrowski Zygmunt	„ „ Górna 1
175.	Dzieniśki Wincenty	Wólka Mińska, pow. Mińsko-Mazow.
176.	Felczyk Józef	Choszczówka, pow. Mińsko-Mazow.
177.	Frąckiewicz Antoni	Mińsk Mazow., Legionów 8
178.	Godlewski Stanisław	„ „ Majątkowa 3
179.	Gutkowski Marian	„ „ Klasztorna 5
180.	Jachay Antoni	„ „ Kościuski 18
181.	Jurkowski Władysław	„ „ Piłsudskiego
182.	Kain Aleksander	Kiedzierak, gm. Mińsk Maz.
183.	Komorowski Aleksander	Mińsk Mazow., Górna 10
184.	Kuć Jan	Choszczówka, gm. Mińsk Maz.
185.	Majczyk Piotr	Choszczówka, gm. Mińsk Maz.
186.	Plasiński Władysław	Pogorzół, gm. Sienna, pow. Mińsko-Mazow.
187.	Romanowicz Piotr	Mińsk Mazow., Warszawska 1
188.	Świątek Józef	„ „ Warszawska 47
189.	Wysokiński Stanisław	„ „ Warszawska 38
190.	Wysokiński Karol	„ „ Zoolińska 10
191.	Zduńczyk Jan	Kolbiel, gm. Kolbiel, pow. Mińsko-Mazow.
192.	Zagańczyk Aleksander	Kiedzierak, m. Mińsk Mazow.

V. Z WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ Z TERENU POWIATU PULTUSKIEGO.

193.	Bralski Bronisław	Pułtusk, Łosinne, pow. Pułtusk
194.	Brzeziński Piotr	Ochudno, „ „
195.	Deptuła Jan	„ „ Nuna „ „
196.	Karabin Marian	„ „ Serżewo „ „
197.	Lachowski Bronisław	„ „ Łatało Bolesław „ „
198.	Łatało Bolesław	„ „ Studzianki „ „
199.	Łosiewicz Jan	„ „ Zatory „ „
200.	Osytek Jan	„ „ Pawłowo „ „
201.	Powierłowski Jan	„ „ Nasielsk „ „
202.	Pzyński Ignacy	„ „ Pułtusk „ „
203.	Rzepiński Bronisław	„ „ Pułtusk „ „
204.	Sikorski Czesław	„ „ Nowa Wieś, gm. Zegrze, pow. Pułtusk
205.	Smieciński Czesław	„ „ Wielka, pow. Pułtusk
206.	Smyk Piotr	Gnojno, „ „
207.	Sosnowski Albin	„ „ Wola Siemolana „ „
208.	Stee Bolesław	„ „ Pułtusk „ „
209.	Studzinski Marceł	„ „ Wielka „ „
210.	Świderski Jan	„ „ Żary Wosty „ „
211.	Twardowski Aleksander	„ „ Pułtusk „ „
212.	Urbański Brunon-Jan	„ „
213.	Zajac Jan	„ „

VI. Z WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ Z TERENU POWIATU RADZYMIŃ.

214.	Bochenek Stanisław	Radzymin, Cegielniana
215.	Grodzki Zygmunt	Tuszcza, Warszawska
216.	Kalinowski Władysław	Radzymin, Instytutowa 7
217.	Kosiński Stanisław	„ „ Wołomin, Mickiewicza 16
218.	Łojek Jan	„ „ Polna 23
219.	Malik Jeremiasz	Radzymin
220.	Matuszewski A.	„ „ Wołomin, Kościelna 45
221.	Niepostyn Nikodem	„ „ Kobylka, Graniczna
222.	Orych Bolesław	Radzymin
223.	Osirowski Franciszek	„ „ Wołomin, Kolonia Knop. 14
224.	Popławski Jan	„ „ Sienkiewicza 6
225.	Piekarski Ludwik	Radzymin
226.	Rychalski Edward	„ „ Wołomin
227.	Sawicki Edward	„ „ Radzymin, 3 Maja 8 m. 10
228.	Stachowiak Antoni	„ „ Wołomin, Powstańców 8
229.	Stankiewicz Paweł	„ „ Wołomin, Przyjacielska 1
230.	Stroński Tadeusz	„ „ Ogródowa 4
231.	Tychanowicz Jędrzej	„ „
232.	Wilkosz Stanisław	„ „

VII. Z WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ Z TERENU POWIATU WARSZAWSKIEGO.

233.	Adamczyk Jan	Wilanów
234.	Babczyński Stanisław	Henryków
235.	Berdycki Marian	Radosć, Wiejska 1/3
236.	Brześciński Julian	Pruszków, Warszawska 48
237.	Ciemieński Stefan	Falenty Duże
238.	Golaszki Stefan	Dąbrówka, poczta Pyry
239.	Jucha Władysław	Grzybowa, poczta Wesola
240.	Kisiołek Stanisław	Pruszków, Pańska 38
241.	Kosek Czesław	Radosć, Zbójnogórska 14

Piękny dar Szwedów dla dzieci robotniczej Woli

(R) Wczwartek po południu odbyło się otwarcie i poświęcenie żłobka przy ul. Leszno 136. Żłobek ten, który tak, jak mieszczący się dawniej w tym gmachu szpital dziecięcy nosi imię Karola i Marii, został całkowicie wyposażony przez Szwedzkie Towarzystwo Pomocy Dzieciom „Rädda Barnen”.

Na uroczystość otwarcia przybyli: poseł Szwecji w Polsce m. in. Westring z małżonką, tow. Wisła Osóbka-Morawska, wicemin. Michejda, gen. Szarecki, wiceprezydent miasta ob. Strzelecki, przedstawiciel odpowiedzialnych resortów Zarządu Miejskiego, licznie reprezentowany był również świat lekański oraz kolonia szwedzka.

Po przemówieniu prez. Strzeleckiego, który dziękował w imieniu miasta za piękny dar, znany lekarz — pediatra i profesor Szenajch we wzruszających słowach przypomniał zebranym dzieje szpitala Karola i Marii, oraz omówił zastraszający stan zdrowotny naszych dzieci, szczególnie niemowląt. Poseł Szwedzki odpowiadając na przemówienia zapewnił w imieniu społeczeństwa szwedzkiego o chęci, jak najdalej idącej pomocy Polsce, a zwłaszcza dzieciom polskim, które tyle uciążliwości.

Malutka dziewczynka ze żłobka ofiarowała pani Westring pamiątkowy album z fotografiami.

Żłobek pomieścić może 80 dzieci. Całkowicie zapewniony zostanie już w poniedziałek. Skupiąc będzie małenstwa ludności robotniczej z Woli i okolic. Urządzenie jest wygodne i estetyczne.

Wszystko od pościeli i łóżeczek — do ślicznych oryginalnych zabawek i mebelków oraz sprzętu kuchennego ofiarowane zostało przez Szwedów. W każdej sypialni wmurowane są wanniki do kąpeli.

Dzieciaki wolskie spędzać tu będą kilka godzin dziennie w warunkach odpowiadających wszelkim wymaganiom higieny i estetyki.

Wycofanie z obiegu starych banknotów 500 zł. Wymiana od 16.IX r.b. do 16.III.1947

Narodowy Bank Polski zawiadamia, że z dniem 16 września 1946 r. przystępuje do wycofania z obiegu banknotów Banku Narodowego, wartości 500 złotych, emisji 1944 r. Banknoty te przestają być prawnym środkiem płatniczym z dniem 16 grudnia 1946 r. i będą przyjmowane do wymiany przez wszystkie oddziały Narodowego Banku Polskiego od 16 września 1946 r. do 16 grudnia 1946 r. włącznie.

Poczynając od 17 grudnia 1946 r. do 16 marca 1947 r. włącznie wymianę zatawiać będzie tylko Skarbiec Emisyjny Narodowego Banku Polskiego. W tym czasie posiadacze 500 złotych banknotów bankowych emisji 1944 r. winni je składać w najbliższym oddziale Narodowego Banku Polskiego, celem przesłania do Skarbcza Emisyjnego. W dniu 17 marca 1947 r. banknoty 500-złotowe emisji 1944 r. zostaną umorzone, zgodnie z art. 17 Dekretu z dnia 15 stycznia 1945 r. o Narodowym Banku Polskim.

Podkreśla się z naciskiem, że 500-złotowe banknoty 1944 r. pozostają prawnym środkiem płatniczym do dnia 16 grudnia 1946 r. i wobec tego muszą być do tego czasu przyjmowane przez wszystkich przy wszelkich zapłatach bez żadnych ograniczeń.

Pieczęć i kuchnie przenośne roboty zdunskie A. SOBACZYŃSKI MOKOTOWSKA 59

BRYLANTY 1470 srebro i złoto — nowe! spalane, perły, szmaragdy KUPUJE, płaci najwyższe ceny B. TARKOWSKI Warszawa, Marszałkowska 96/98.

SPORT

Mistrzostwa Tenisowe Polski

Rozgrywki w drugim dniu mistrzostw przyniosły następujące wyniki: Tomaszewski — Kopać 6:0, 6:2, 6:0; Borowczak — Książkowski 6:0, 10:8, 6:2; Kaucz — Morkowski 6:1, 4:6, 1:6, 7:5, 6:1.

dzielski 5:7, 6:2, 6:3; Niemiec — Tomaszewski 6:4, 4:6, 9:7. Gry mieszane: Szerawcówna, Skonecki — Jakubowska, Fraszewski 6:2, 6:2. Z. Jędrzejowska, Olszewski — Wietowska, Niestroj 7:5, 6:3. Popławska, Bratek — Pajszłowa, Borowczak 6:3, 6:2. Rudowska, Kończak — Mogilnicka, Chytrowski 2:6, drugiego seta przy stanie 5:5 przerwano z powodu nadchodzących ciemności.

Turniej klubów fabrycznych

Dyrekcja przemysłu włókien litykowych ufundowała puchar dla zwycięzcy zawodów między klubami, znajdującymi się przy fabrykach podległych dyrekcji. W związku z tym odbędą się w najbliższym czasie rozgrywki eliminacyjne, w których udział wezmą kluby piłkarskie, istniejące przy następujących fabrykach: Zakłady Zyrardowskie „Stradom”, Częstochowa „Lenko”, Bielsko i „Krosno” w Krośnie.

rych udział wezmą kluby piłkarskie, istniejące przy następujących fabrykach: Zakłady Zyrardowskie „Stradom”, Częstochowa „Lenko”, Bielsko i „Krosno” w Krośnie.

OGŁOSZENIE

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 6 EI)

Table with columns: Lp., Nazwisko i imię, Adres. Lists names and addresses of individuals, including Budyński Henryk, Ekstasja Franciszek, Engelholm Teodor, Fertner Władysław, Fiser Bruno, Hyra Wacław, Izak Stanisław, Janicki Roman, Junkielas Tadeusz, Kalman Wincenty, Kalmanowa Janina, Kostrzewski Stanisław, Kowalski Edward, Kutakowski Maciej, Kuropatiwa Piotr, Lubański Bolesław, Łysanowska Stanisława, 297 Marciniak Adam, 299 Przewyżski Władysław, 300 Sitek Mieczysław, 301 Sobol Franciszek, 302 Stolarski Zdzisław, 303 Strzeżalski Wiktor, 304 Stypula Wacław, 305 Urbański Kazimierz.

Przetarg nieograniczony

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych, I Oddział Drogowy w Warszawie, ul. Chmielna 73, ogłasza przetarg nieograniczony na remont magazynu towarowego przy rampie towarowej na st. Warka na dzień 13.9.1946 r. na godz. 11.

Blizsze informacje i podkłady przetargowe mogą firmy otrzymać pod wyżej wymienionym adresem w Referacie budynków.

Dyrekcja I Oddział Drogowy zastrzega sobie prawo podziału robót na części pomiędzy kilku oferentów, prawo wyboru przedsiębiorcy bez względu na cenę, prawo unieważnienia przetargu bez podania powodów, oraz prawo przeprowadzenia w określonej ważności oferty dodatkowe o przetargu pomiędzy wybranymi oferentami. 1555

CENY OGŁOSZEŃ:

Ogłoszenia drobne handlowe po 10 zł za wyraz. Poszukiwania rodzin pracy i zguby po 5 zł za wyraz. Reklamowe i mm szerokość i zapała po 25 zł. W tekście redakcyjnym 40 zł. Tytułem drokiem 100% drożej. W numerach niedzielnych 50% drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

„20” — do koszar boernerowskich

Już w zeszłym roku zostały przekute tory linii tramwajowej do Boernerowa. Monia sieć rozpoczęto w tym roku. Po chwilowej przerwie — spowodowanej koniecznością uzgodnienia projektów z władzami wojskowymi — prace podjęto znowu i z dniem dzisiejszym rusza „20” z ul. Młynarskiej (przystanek początkowy) — docierając do koszar boernerowskich. Uruchomienie linii do końca trasy przewiduje się pod koniec września. (Rz).

Z ŻYCIA PARTII

PLENUM WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU PPS — WARSZAWA

Prezydium WK — PPS Warszawa zwołuje na dzień 3 września r.b. w lokalu przy ul. Śnieżnej 4 o godz. 10-ej rano Plenarne posiedzenie członków Wojewódzkiego Komitetu PPS Warszawa oraz odprawę przewodniczących, sekretarzy i instruktorów rolnych Powiatowych Komitetów PPS. Referat o uchwałach Rady Naczelnej PPS wygłosi Przewodniczący CKW PPS tow. Premier Osóbka-Morawski. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

ZEBRANIE WARSZ. AKTYWU KOBIECEGO PPS

Dnia 3.9 o godz. 16 w lokalu Sekcji Kobiet przy ul. Piłsudskiego Nr 15 odbędzie się zebranie Warsz. Aktywu Kobiecego PPS z referatem tow. Cwika pt. „Uchwały Rady Naczelnej PPS”.

POSIEDZENIE WARSZAWSKIEJ RADY PPS

Dnia 1 września o godz. 10-ej w lokalu Dzielniczej Powiatowej odbędzie się posiedzenie Warszawskiej Rady PPS.

Referat polityczny wygłosi tow. J. Cyrankiewicz.

PPS W AKCJI ODBUDOWY WARSZAWY

W ramach akcji miesięca odbudowy Warszawy od dnia 1.9 rozpoczyna pracę na terenie Żoliborza Polska Partia Socjalistyczna — Dzielnica Żoliborz. Zbiórka na Placu Wilsona o godz. 9-ej rano.

Pożądane są własne narzędzia.

ZEBRANIE KOŁA ŻOM

Dn. 31 bm. o godz. 14-ej w świetlicy ŻOM-u przy ul. Radymiańskiej 7, odbędzie się zebranie Koła PPS, członków i sympatyków. Referat wygłosi tow. Krawczyk.

OBRAZY ŁÓDZKIEGO AKTYWU PPS

W piątek 30 bm. odbyła się konferencja aktywów Polskiej Partii Socjalistycznej w Łodzi. Na konferencji złożono sprawozdanie z Rady Naczelnej PPS. Referentami byli tow. H. Wachowicz, A. Karaczewski i W. Stefański.

ZEBRANIE DZIELNICZY OKRĘGIE

Dnia 1.9 o godz. 12 w lokalu Dzielniczej PPS Okręgie odbędzie się zebranie członków z referatem tow. St. Sendlika.

ODPRAWA KOMITETÓW KÓŁ PPS KOLEJARZY

Wydział Komunikacyjny Stoł. Komitetu PPS zwołuje na dzień 4.9 o godz. 16 w lokalu SK przy ul. Piłsudskiego Nr 15 odprawę Komitetów Kół PPS Kolejarzy.

CHODAKÓW

Dnia 31.8 o godz. 13 odbędzie się w Chodakowie w fabryce sztucznego jedwabiu walne zebranie członków Koła PPS z referatem tow. Lipca.

TEATR

TEATR POLSKI (ul. Karasina 2) — nieczynny. 1 września o godz. 15.30 i 19 „Grube ryby” Bałuckiego z Ludwikiem Solekim.

TEATR MUZYCZNO-OPEROWY (ul. Marszałkowska 8) — o godz. 18 komedia muzyczna pt. „Dzień bez kłamstwa”, w reżyserii Z. Koczanowicza.

TEATR MAŁY (ul. Marszałkowska 81) — o godz. 18 „Szkarałata róża”.

TEATR POWSZECHNY (ul. Zamojskiego 20) — „Pomocnica domowa”.

PRASKI TEATR REWII (ul. Zygmontowska 8) — o godz. 17 i 19 rewia pt. „Warszawa w kwiatkach”.

TEATR STUDIO (Karowa 31) — o godz. 18.30 „Produkcja Pana Brandla”.

TEATR LUDOWY (Praga ul. Targowa 73, na wprost Dw. Wileńskiego) — codziennie o godz. 19 rewia „Konkurs Humoru”.

BALET PARNELLA W ROMIE

(ul. Nowogrodzka 49) Od 1 września do wtorku 10 września włącznie o godz. 18.15 wystąpi Reprezentacyjny polski balet Parnella w całkowicie nowym programie. Na czele zespołu Zizi Halama, O. Glinikówna, F. Parnell, Z. Kiliński, W. Borkowski. Orkiestra pod dyr. Z. Wiehlera. Bilety w kasie „Roma” od 10 rano.

POPOŁUDNIÓWKI W TEATRZE MAŁYM

Dyrekcja Miejskich Teatrów Dramatycznych zawiadamia, że od dnia 1 września Teatr „Mały” przy ul. Marszałkowskiej nr 81 dać będzie komedię de Benedetti „Szkarałata róża” na popołudniowych przedstawieniach świątecznych i niedzielnych o godzinie 15-ej.

Przedstawienia wieczorowe odbywać się będą normalnie.

KINA

KINO „ATLANTIC” (ul. Chmielna 33) — „Jesse James”, film amerykański w kolorach naturalnych.

KINO „POLONIA” (Marszałkowska 56) — „Delegat Floty”.

KINO „SYRENA” (Praga, ul. Inżynierska 4) — „Uwodziiciel”.

KINO „TECZA” (Żoliborz, ul. Szulca 4) — „Zygmunt Kłosowski”.

KINO OSWIATOWE DOMU KULTURY ROBOTNICZEJ (Żoliborz, Pl. Iłkowskiego) — film naukowy „Co kraj to obyczaj”. Początek o godz. 17 i 19, w niedzielę i święta o godz. 15.30 i 17 i 19.

OGŁOSZENIA DROBNE

NORBERT Rosenberg adwokat z Warszawy poszukuje krewnych i przyjaciół. Wiadomości kierować Wrocław, ul. Morgenstern 2 m. 3, Roszkowski Norbert. 1546

BRONISŁAWA Rojzen z Warszawy poszukuje krewnych i przyjaciół. Wiadomości kierować: Wrocław, ul. Morgenstern 2 m. 3, Bronisława Roszkowska. 1545

SZTANGI ręczne i elektryczne do sprzedaży. Pierackiego 15 m. 5 do pani Anny 1470

ZBIORNIKA odpadków „Sursori” Okólnik 2/4 zawiadamia, iż posiada wielki wybór smali na czyste. 1457

FOTOGRAFIE wieżne na porcelanie, do nagrobków wykonywane artystycznie „FI CHAFILM”, Jerozolimska 27. Prowincję informujemy listownie. 745

SWIATOWEJ sławy jasnowidz - psychografolog zdumiewające przepowiada. Należę pytań, datę urodzenia, 20 złotych. Odpowiedzi indywidualne — analizy metodą grupową. Podjękowanie z całego świata. VAURO, Katowice, skrzynka pocztowa 376. 1404

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty: Państwowy Polski przedwojenny, Legitymację Zw. Zaw. Lesiecki Franciszek, Suwałki, Starostwo Powiatowe. 1549

Dzień Warszawy

ZBIÓRKA ORMO Dział w sobotę odprawa dla dowódców i załóg Al. Wyzwolenia 34 (6 sierpnia 34) godz. 17.30. Obecność wszystkich obowiązkowa.

RADIOSTACJA IM. PREZ. STARZYŃSKIEGO Dyrekcja Polskiego Radia na posiedzeniu dn. 28 bm. uchwalila nazwę radiostacji Warszawa II imieniem Prezydenta Stefana Starzyńskiego.

Stacja Warszawa I zostanie uruchomiona w listopadzie.

POMNIK KILIŃSKIEGO WRACA NA DAWNE MIEJSCE

W niedzielę, 1-go września między godz. 8 rano, a godz. 12 w poł. zostanie przeniesiony Pomnik Kilińskiego z Al. 3-go Maja na Plac Krasińskich.

PRZYDZIAŁ CHLEBA WE WRZESNIU We wrześniu na kupon nr. 1-13 kart zaopatrzenia przydział chleba wynosi: dla I kat. — 10 kg, dla II kat. — 6,5 kg, dla III kat. — 5 kg, dla I-R — 8 kg, dla II-R — 4 kg.

MLEKO DLA DZIECI — DLA RODZIN SER Resort Zoopatrzona m. st. Warszawy podaje do wiadomości że w sklepach rozdzielczych spożywczych od dnia 3 do 10 września wydawane będą tytułem zaopatrzenia kartowego za miesiąc sierpień następujące artykuły:

1) Mleko skondensowane niesłodzone UNRRA dla dzieci nie korzystających z kart „D” na kupon Nr. 5 kart sierpniowych z nadrukiem „Mleko” po 5 kg, mleka oraz na kupon Nr. 1 kart sierpniowych macierzyńskich z nadrukiem „M” po 7,5 kg mleka skondensowanego niesłodzonego.

Cena mleka skondensowanego niesłodzonego wynosi 2,6 za 1 kg.

2) Ser UNRRA w zastępstwie tłuszczu na kupon Nr. 18, 19, 20 i 21 kart sierpniowych dla kat. I-R po 0,5 kg. łącznie na wszystkie kupony — Cena sera 2,45 za 1 kg.

Do wykazanych cen detalicznych artykułów doliczane będą koszty transportu z mag. „Spolem” do sklepów rozdzielczych po 1,5 zł. od 1 kg.

KOMISJA ZDROWIA NA PRADZE Przy Radzie Narodowej Praca Północ istnieje Komisja Zdrowia i Opieki Społecznej, do której należy kierować wszelkie skargi i zżalenia, odnośnie stanu sanitarnego dzielnicy.

ZEBRANIE SZEWCOW Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Skózanego zawiadamia, iż w lokalu Związku — Targowa 15, dn. 1 września o godz. 10 rano odbędzie się zebranie cholewkarzy, rymarzy oraz szewców, zatrudnionych przy ministerstwach i instytucjach państwowych.

UWAGA! — PRACOWNICY PRZEMYSŁU WYTWÓRCZO — PAPIERNICZEGO Zarząd Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Chemicznego Oddział Warszawa (ul. Szwedzka 20) wyzywa wszystkich zatrudnionych na terenie m. st. Warszawy w Przemysle Przewodniczo-Papierniczym do zżerzenia się w Oddziale Związku, celem opracowania układu zbiorowego, normującego warunki pracy w wymienionym przemyśle.

BEZPŁATNE KONCERTY W niedzielę w godz. od 16-18-ej odbędą się bezpłatne koncerty popularne: W Parku Paderewskiego—Orkiestra Symfoniczna m. st. Warszawy pod dyrykcją ob. S. Nawrota. W programie: Massenet, Puccini, Strauss, Gounod.

W Parku Sowińskiego (Wola) — Orkiestra Wodociągów i Kanalizacji Z. M. m. st. Warszawy.

W Parku Dreszera (Mokotów) — Orkiestra Z.Z.K. Dyrekcji Warszawskiej.

W Parku Ujazdowskim — Orkiestra Gazonu Miejskiego.

OGŁOSZENIA PRZYJMĘJĄ: Dział ogłoszeń „Robotnika” — Warszawa Al. Jerozolimskie nr 121 Poleka Agencja Prasowa — Biuro Odbioru Reklam — Warszawa ul. Pierackiego 11 Placówek Czystańska w Warszawie; Wiejska 14 Śródkowa 1 Maryszkowska 62, Nowy Świat 47, Puławska 49 Rzędzielnik gazet; Pl. Iłkowskiego (Żoliborz) Zygmontowska 6 i Poznańska 35 Biura „Orbita”: Warszawa, Al. Jerozolimskie 39 Praga ul. Targowa 70 „Wolność”, Warszawa, ul. Marszałkowska 63 Spółdz. Agencja Prasowa „GLOB” — Dział Reklam — ul. Złota 4, Dział Reklam Spółdzielni Wydawniczej „Wydawnictwo Luwo” — Warszawa, ul. Bagatela 10 m. 35, tel. nr 867 79. Biuro Ogłoszeń — Teofil Pietraszek Warszawa, ul. W. Alina 50

Wielka próba sportu motocyklowego

przed międzynarodowymi zawodami w r. 1947 w Zakopanem

Pięciodniowa wycieczka dziesięciu Polaków warszawskich, zorganizowana przez Polski Związek Motocyklowy oraz Państwową Komunikację Samochodową do Zakopanego z okazji IV Raidu Tatrzańskiego, była imprezą niezwykle pouczającą. Wszystkie bo-

gruntowe, ścieżki lesne i urwiska w większości niekniełe dotychczas przez koła pojazdu mechanicznego. Drogi te, pełne luźnych kamieni, wąskie, nierówne, sterczące spletanymi korzeniami, słiskie od błota i gliny, rozmiękającej chłodną masła-

Biedna gmina zakopiańska boryka się z trudnościami finansowymi, jak może, by podać rosnącym żniwom wymaganiom i przywrócić swemu miastu godne miano stolicy sportów zimowych i letnich Polski, stworzyć znowu ośrodek turystyczny tętniący życiem. Boryka się też z trudnościami ofiarne działające Tatrzańskie Pogotowie Ratunkowe, które spełnia swe ciężkie obowiązki samarytańskie, nie posiadając najprymitywniejszego sprzętu ratowniczego, butów turystycznych itp. Słowem — wszędzie trudności, ale jak się rzekło na początku — Polacy potrafią sobie z najgorszymi trudnościami radzić — sobie tylko i Bogu wiadomymi sposobami.

BRAWO P.K.S.!

Na marginesie raidu tatrzańskiego należy się jeszcze ciepłe słowo jednej instytucji, mianowicie PKS-owi samochody i autobusy PKS, „podrzucają” bowiem Zakopanemu „na zer-

pośredni pociąg pociąg pociąg, kursujący na trasie Warszawa — Zakopane 3 razy w tygodniu) i pomoc PKS w dziedzinie komunikacji — zwłaszcza w okresach większego nasilenia ruchu turystycznego (raidu, zawodów sportowych, świąt i urlopów) jest niezwykle pożyteczna i cenna.

W drodze powrotnej z raidu — oglądaliśmy stację obsługi, warsztaty i garaże PKS w Krakowie, Gliwicach, Katowicach, Łodzi; dzieją się tam cuda, dostrzegaliśmy nawet dla oczu laika: z rozbitych wraków samochodowych, z perdzewiałego, pokrzywionego żelastwa — zdawałoby się zupełnego szmelcu... powstają reprezentacyjne autobusy błękitno-żółte i czerwone, miękki mi aksamiłami we wnętrzu wyscielane — spotkać je można coraz częściej na szosach i drogach całej Polski. Widzieliśmy nawet — bodaj w Katowicach — autobus z motorem „międzynarodowym”, tj. złożonym z części motorów wszystkich

Zwycięzca IV Raidu Motocyklowego Tatrzańskiego Zymirski Andrzej z KS „Okęcie” na BMW — 750 cm. na punkcie kontrolnym.

wiem, co widzieliśmy i słyszeliśmy w ciągu tego czasu. Świadczyło, że my Polacy, mimo wielu przykrych wad — posiadamy także zaletę niezwykle cenną — mianowicie imponujący dar przewyżnienia trudności.

GDZIE DIABEŁ NIE MOŻE...

Tę zasadniczą cechą polskiego charakteru, przejawiającą się w różnych

pod wpływem trzydniowej ulewy — były na prawdę „trasa diabelska”, która mogła wyprowadzić z równowagi najbardziej świętego człowieka. Ba! Istnieje przysłowie: „gdzie diabeł nie może, tam babę posle”. Po ostatnim raidzie należałoby je zmodernizować na bardziej aktualne „gdzie diabeł nie może, tam posle... polskiego motocyklistę”. Uparli się i jechali jak szaleńcy — nawet ci, którzy stracili szansę wygranej.

A JEDNAK... ZAKOPANE NAJMILSZE

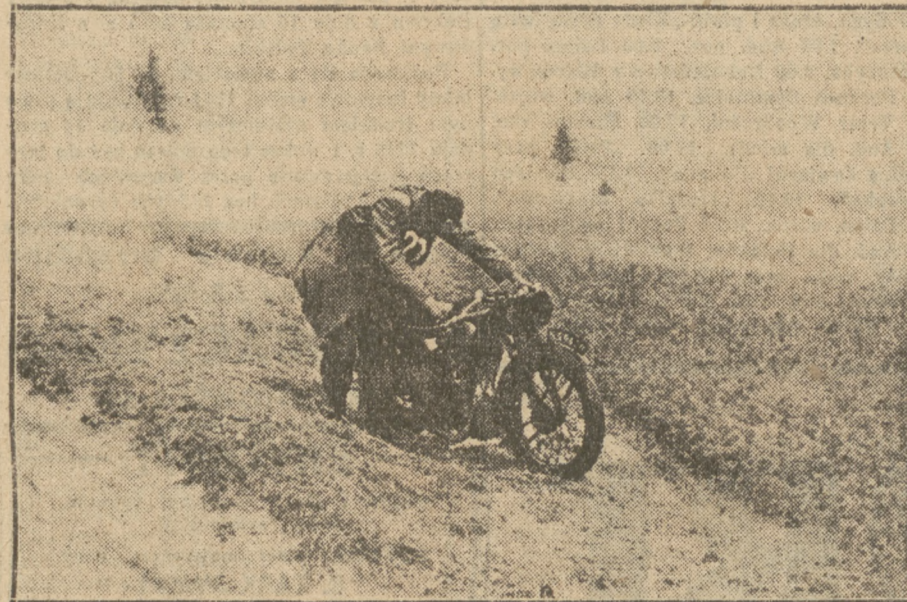
Na to wielkie „szaleństwo” entuzjastów sportu motocyklowego zjechało do Zakopanego mnóstwo osób z całej Polski. Przypomniło sobie dzięki tej imprezie — będącej przygotowaniem do największego między narodowego raidu motocyklowego świata „Six Days”, który odbędzie się w r. 1947 w Zakopanem (w latach 1934-37 raid ten zorganizowany był na terenowych drogach Alp Bawarskich, Szwarcwaldu i Walii) — że przecież prócz Dolnego Śląska, gdzie kończy się już długotrwały raid... szabrowy, istnieje także nasze stare, kochane Zakopane i Tatry. Przypomniło sobie, że choć miło jest pójść po raz pierwszy do wódśpawów, czy na „Hochstein” w Szklarskiej Porębie (wcześniej straszą na turystycznych drogach dolnośląskich napisy i nazwy w języku niemieckim), lub zwiedzić muzeum cudownych plasków i motyli w Cieplicach — jeszcze milej jest pójść po raz dziesiąty czy dwudziesty w życiu na Halę Gąsienicową czy Kalatówki, gdzie zna się każdy kamyceczek i strumyk. Powoli, powoli zapomniane (przynajmniej się ze skruczą w sercu) Zakopane wraca do łask turystów — i gości dziś u siebie bezmała 50 tysięcy przyjezdnych.

Stanisław Braun — zdobywca III miejsca w klasyfikacji ogólnej, a I w kwalifikacji maszyn na tatrzańskim punkcie kontrolnym.

okolicznościach życiowych, przypominał nam przede wszystkim raid tatrzański, który odbywał się przez cały czas wśród strumieni deszczu, płynących z nieba, niczym w dniu bliźniego potopu.

Trasa raidu wiodła przez drogi

Zawodnik Skorupka Bolesław z KS „Leszno” na NSV — 200 cm, remontuje na trasie swą maszynę.

turystów, których Zakopane tak bardzo jest spragnione. Połączenia kolejowe są jeszcze niewystarczające (nota bene należy przy okazji zdementować fałszywą pogłoskę, jakoby Min. Komunikacji zamierzało skasować

możliwych marek świata — swego rodzaju arcydzieło pomysłowości i zaradności polskiego warszlatowca.

Czy nie ma racji, że dla Polaka nie ma trudności niepokonalnych? A. Orz.

Jak odpoczywają nasi spółdzielcy Ośrodek szkoleniowy w Wiśle — Głębicach

Dom wypoczynkowy dla pracowników „Społem” w Wiśle-Głębicach na Śląsku Cieszyńskim — „Polska Szwajcaria” jest przede wszystkim ośrodkiem szkoleniowym dla pracowników Związku Gospodarczego Spółdzielni „Społem”. Wczasy pracownicze prowadzone są od 1. 7. b. r. Poszczególne turnusy trwają 14 dni, obejmując po 60 osób. Uczestnikami wczasów w pensjonacie „Polska Szwajcaria” są nie tylko sami pracownicy „Społem”, lecz również i innych spółdzielni. Dzięki wytrawnemu i fachowemu kierownictwu administracyjnemu panuje tam wzorowy porządek.

Rozkład dnia jest urozmaicony: gimnastyka, wykłady insp. Edmunda Tomaszewskiego o przemianach życia gospodarczego w

Polsce, o programie spółdzielczości, zwiedzanie zabytków, wycieczki, plażowanie. W celu nawiązania kontaktu z innymi ośrodkami wczasów, urząda się wspólne świetlicie. Po kolacji „wieczory koncertowe” lub dyskusyjne. Kierownik świetlicy znajduje zawsze sily utalentowane wśród uczestników wczasów, którzy chętnie biorą udział w imprezach rozrywkowych jak śpiew, recytacje itp. czy też w imprezach oświatowych.

Należy się wdzięczność Zarządowi Związku Gospodarczego Spółdzielni „Społem”, który w czasie 14-dniowego turnusu umożliwił pracownikom właściwe spędzenie części urlopu dla odnowienia sił i pogłębienia przygotowania spółdzielczego. T. G.

Mimoходом

Ballada o Paulinie

Lat temu dziesięć, czy piętnaście (data już w mej pamięci ginie) zmarło się znanej w całym mieście przecznej pani Paulinie.

Mąż owej damy, bólem złamanym, w rozpacz bił o ścianę głową, zamówił wieniec i karawanę, by wszystko było przepięknie.

Ale pomyślcie, ludzie miłi, choć uroczystość taka wzniosła, w najmniej oczekiwanej chwili nieboszcza z trumny się podniósł!

Niezbýt ostrożni żalobnicy ponoszą tu z pewnością winę, bo, co tu gadać po próżnicy, wyróżnił trumną o futrynę.

A więc nieboszcza sobie wstaje, żalob poprawia, wlos przygląda, — Cóż to — powiada — za wczaję ten balwan mąż mój zaprawdaz?

Shoczył małżonek na te słowa, aż spłoszył konie w karawanie, — Tyś, Paulinco, żywa, zdrowa, pójdz z me ramiona, ukochana!

I długie lata jeszcze żyłi w zgodzie przeważnie idealnej, nawzajem sobą się cieszyłi, jak to w małżeństwie jest normalnie.

Lecz i bez bomby atomowej Nikt nie jest wieczny, a czas płynie, dość, że po kilku latach znowu zmarło się pani Paulinie.

Oto karawanę znow przed domem, karawaniarze już gotowi, znajomi, krewni, stojąc kołem, szczerze współczują małżonkowi.

A ten z łez otarł twarz zgębnoną, podumał chwile, westchnął zbożnie, — Dobra — powiada — była żona, nieście ją wolno i ostrożnie... A. TOM

Futra — Pelisy
BOHDAN GRYGÓ
Warszawa, ul. Chmielna nr 5

Nagroda literacka Krakowa
przyznana J. Andrzejewskiemu

Wojewódzka Komisja Artystyczna w Krakowie przyznała nagrodę literacką Jerzemu Andrzejewskiemu, za tom opowiadań p. „Noc”, ze względu na wybitne walory artystyczne i społeczne dzieła, uwzględniając jeś nocześnie głęboko humanistyczną postawę pisarza.

Filharmonia pod zarządem państwowym

Zarządzenie Min. Kultury i Sztuki z dnia 30 bm. ustanawia przymusowy zarząd państwowy nad majątkiem Sp. Akc. „Filharmonia Warszawska”.

Zarządcą państwowym nad majątkiem Filharmonii jest Ministerstwo Kultury i Sztuki (Departament Muzyki), które ustanowi zarząd składający się z dyrektora, 2-ch przedstawieli spośród grona muzyków oraz dwóch przedstawicieli Ministerstwa. Zarządzenie jest natychmiast wykonalne.

Margaret Storm Jameson

Po drugiej stronie

tłum. W. GOJAWICZYŃSKA · NADZIN

— Ja nie obawiam się śmierci, Paul. Tu nie jest bardzo przyjemnie sam wiesz...

Galen wstał z grymasem bólu:

— Przemysłyś to do dzisiejszego wieczora, moja droga Marie — powiedział łagodnie — i wtedy mi powiesz. Rozumiesz mnie zupełnie dobrze, mimo że udajesz, iż nie rozumiesz. Myślę to, co mówię: niegodny zaufania członek rodziny — uśmiechnął się do niej, jakby ona mogła ocenić żart — musi być usunięty. Zrobię wszystko, co będę mógł, aby ci to ułatwić. Nie lubię sprawić ludziom przykrości, ale nie oszukuj sama siebie, to jest poważna sprawa, a nie jedna z komedii, które lubisz odgrywać

— Biedny Paul — powiedziała lekko — nie licz na mnie w tragicznej roli. Zepsuję ci całą scenę.

Patrzyła, jak jego długa, przygarbiona postać przeszła powoli pokój w kierunku drzwi, prowadzących do głównego skrzydła. Ciężki klucz był po tamtej stronie; zamknął drzwi i wrócił z kluczem — oddał go teściowej:

— Mamo, ty lepiej zatrzymaj to. Nie mogę być pewny, czy moja żona nie zgubi.

— Dokąd idziesz? — zapytała ciężko Berta.

— Muszę zobaczyć się z Altdorfiem i wrócić przed zmierzchem. Powinienem być u niego już teraz. — Zatrzymał się w drodze do drugich drzwi: — Nikt z was nie będzie mógł wyjść z domu — powiedział po namyśle. — Wychodząc zamknę wejściowe drzwi... Nie potrzeba, aby ktoś siedział tu z Marie. Właściwie chce, aby była sama... Wy możecie pójść do swoich pokoi. Lotte, zostaw otwarte drzwi od swego pokoju, to będziecie mogła usłyszeć, jeśli będzie próbowała wyjść z tego pokoju. Trzymaj Heinricha przy sobie, Anno. Obrócił się do Marie. Grzecznym, przyjacielskim tonem, jak grzeczny gospodarz do gości, powiedział: — Wyglądasz

na zmarznąłą? Zimno ci? — dotknął jej. — Nie... ale drżysz.

Podszedł do drzwi, zanim jedno z nich odezwało się. Była to Berta.

— Jak Anna ma ugotować kolację, jeśli musi siedzieć w swoim pokoju?

Obrócił się, trzymając rękę na klamce i uśmiechnął się do niej z dobrocią:

— Pomyślimy o tym, gdy wrócę, mamo.

Wyszedł. Słyszeł jego kroki wzdłuż korytarza, prowadzącego do drzwi wejściowych, zgrzyt zamka, a potem zapanaowała cisza. Marie czuła, że upadnie. Opanowała się wysiłkiem, jaki podjęła, aby nie poruszyć się. I aby nie myśleć. Co przyjdzie z myślenia? Później, w ostatniej chwili będzie myślała o Adrianie i on jej pomoże; teraz musi milczeć, uśmiechać się i przede wszystkim nie robić zamieszania. „I Anna — pomyślała — muszę ułatwić to Annie... Biedna Anna”.

— Pomóż mi pójść do pokoju, Lotte — powiedziała Berta.

Patrzyła na wychodzącą teściową, opierającą się całym ciężarem na szczupłym ramieniu Lotte. Potem obróciła się z uśmiechem do Anny. Anna nie patrzyła na nią. Patrzyła na swego syna.

— To tyś jej powiedział — rzekła cicho.

— Nie, nigdy! — krzyknął Heinrich. — To kłamstwo.

— Moje kochane maleństwo — szepnęła Anna. — Wiem, że powiedziałeś. — Uśmiechnęła się swoim tragicznie uśmiechem: — Ależ to jest wypisane na twoim czole.

Chłopiec podniósł szybko rękę, aby zakryć to, co było wypisane na jego czole. Jego nieszczęśliwa twarz zdawała się tonieć: — Nie chciałem tego, mamo. Nie wiem, dlaczego to zrobiłem. Nie myślałem nic... — Głos jego zafalował się: — Oh, co robić? Co my możemy zrobić? Nie powiesz mi, prawda?

— To nie jego wina, Anno — powiedziała Marie.

Szwagierka spojrzała na nią, jak na zupełnie obcą osobę:

— Tyś sprawiła, że było mu ciężko żyć tutaj.

— Ja to zrobiłam?

Łagodna i nieprzejednana Anna powtórzyła:

— Tak, ty Marie.

— Chodźmy teraz, mamo — wyjął Heinrich. Pociągnął ją za ramię. Nie poruszyła się zrazu.

— Jest coś, co zawsze chciałam ci powiedzieć, Heinrich — rzekła miękko. — To byłam ja — to moje ręce i dlonie poparzyły się, wyciągając twego drewnianego konia z ognia. Nie ręce twego ojca. Wiedziałeś o tym, gdy to się stało, a potem zapomniałeś, że to ja. Dlaczego zapominasz, mój jedyny?

— Nie wiem — szepnął Heinrich. Płakał teraz gorzko. Łzy spadały mu na dlonie i patrzył na nie, jakby myślał, że to deszcz.

— Chodź, nie płacz — powiedziała matka łagodnie, usiłując na próżno ukryć swoje szczęście. Chłopiec rzucił się w jej ramiona i uczył się, płacząc ciągle. — Chodź — powiedziała.

Gdy wychodzili, Marie nie mogła wytrzymać i zawołała cicho:

— Anno!

Ale Anna uduła, że nie słyszy... Drzwi zamknęły się, była sama. Stała przez chwilę i pozwoliła gorzkiej, jaka ją opanaowała z powodu dezercji Anny, przepłynąć od serca do języka, miał cierpki smak i to ją orzeźwiło. Podniosła rękę i opuściła ją ruchem pogardliwym i rozbawionym. Spojrzała wokoło. „Jakie to śmieszne — pomyślała z namyśłem — spędzić swoją ostatnią godzinę czy godzinę w niemieckiej kuchni”. Obeszła pokój, dotykając krzesła, stołu, filiżanki z ciekawością dziecka „Filiżanka — powiedziała sobie — krzesło”. Wzięła kwiat z wazonu na stole, stanęła przed lustrem, aby przypiąć go do sukni. Gdy to robiła, drzwi otworzyły się i weszła Berta von Leyde. Policzki starej damy były nabrzmiat krwią i zapadłe, jak zwykle, gdy była wściekła; usta jej poruszały się ale nie wymawiały żadnych słów. Marie zdecydowała się przemówić.

— Czy zostawiłaś coś? — zapytała łagodnie. — Cieszę się, że przyszłaś, chciałam prosić cię o przebaczenie za to, że poświęciłam Johanna. Był szczęśliwy ze mną, ale to nie miało dla ciebie znaczenia wtedy, a dziś nie ma znaczenia. Chciałaś mieć coś na przyszłość. Przebac mi. Teraz rozumiesz dlaczego. Gdy nie można już patrzeć w przyszłość, staje się ona bardzo cenna... — Zawahała się, zdumiona tym, co powiedziała: dopóki nie wypowiedziała — nie wiedziała tego sama. I było to prawda: — Przebaczysz mi? (d. c. n.)